

ΣΤΕ 1390/2017 [Νόμιμη πολεοδομική μελέτη για το ΕΣΧΑΔΑ Κασσιώπης]

Περίληψη

-Η οικολογική κατάσταση της περιοχής του δημοσίου ακινήτου, ιδίως ως προς τη σταθερή ή μη παρουσία της βίδρας στη Βρωμολίμνη, δεν μεταβλήθηκε μετά την έγκριση της ΣΜΠΕ και έως την έκδοση της προσβαλλόμενης κ.υ.α. Ο ισχυρισμός της αιτούσας, κατά τον οποίο η απομάκρυνση της βίδρας από την περιοχή θα επιφέρει, μακροπρόθεσμα, την εξάλειψή της από τη λιμνοθάλασσα «Αντινιώτη» και την Κέρκυρα, πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως αναπόδεικτος. Ομοίως, απορριπτός ως αναπόδεικτος είναι και ο ισχυρισμός, με τον οποίο προβάλλεται ότι η δυσανάλογη για την περιοχή ανθρωπογενής όχληση, σε συνδυασμό με την εγκατάσταση σταθμού επεξεργασίας λυμάτων, σταθμού αφαλάτωσης με υδρογεωτρήσεις και υποσταθμού της ΔΕΗ σε απόσταση λίγο μεγαλύτερη των 50 μέτρων από τη Βρωμολίμνη, η χωροθέτηση της μαρίνας δίπλα στη Βρωμολίμνη καθώς και το πυκνό δίκτυο δρόμων μέσα σε δασική έκταση θα απομακρύνουν τον πληθυσμό της βίδρας που ενδημεί σε αυτή, αλλά και τα αποδημητικά πτηνά που επίσης απαντιούνται στη Βρωμολίμνη και θα οδηγήσει σε εξάλειψη των ανωτέρω ειδών, λαμβανομένου μάλιστα υπ' όψιν ότι ο ισχυρισμός αυτός, ερείδεται εν μέρει και σε μη συντρέχουσα προϋπόθεση. Ο ισχυρισμός, με τον οποίο προβάλλεται ότι με την προσβαλλόμενη δεν αξιολογήθηκαν ορθώς και βάσει επιστημονικών δεδομένων οι επιπτώσεις των έργων στα ανωτέρω προστατευόμενα είδη πανίδας και δεν λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία τους, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, αφού από τα προαναφερθέντα στοιχεία προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη κατά το πληττόμενο με τον ισχυρισμό αυτόν μέρος της, δεδομένου ότι πριν από την έκδοσή της αξιολογήθηκαν πλήρως οι επιπτώσεις του έργου στη βίδα και εν γένει στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής και ελήφθησαν τα κατάλληλα μέτρα για την μείωση των επιπτώσεων. Επίσης, απορριπτός ως αβάσιμος, για τον ίδιο λόγο, είναι και ο συναφής λόγος ακυρώσεως κατά τον οποίο η προσβαλλόμενη κ.υ.α. αντίκειται στη σύμβαση του Ρίο για τη βιολογική ποικιλότητα που κυρώθηκε με τον ν. 2204/1994 επειδή δεν λαμβάνει μέτρα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αειφορική χρήση του Ερημίτη. Ο ισχυρισμός ότι με την έκδοση της προσβαλλόμενης προκαλείται ανεπανόρθωτη βλάβη στα μεταναστευτικά είδη πτηνών είναι απορριπτός ως αβάσιμος, διότι σύμφωνα με το ΕΣΧΑΔΑ, τη ΣΜΠΕ, τη ΜΠΕ και την προσβαλλόμενη κ.υ.α. προ βλέπεται ήπια ανάπτυξη του ακινήτου, η οποία, κατά την αιτιολογημένη κρίση της Διοίκησης, δεν επηρεάζει τη χρήση της ευρύτερης περιοχής από τους πληθυσμούς της ορνιθοπανίδας, επιπροσθέτως δε με το από 12.11.2013 π.δ. και την προσβαλλόμενη κ.υ.α. προστατεύονται τα κρίσιμα για την ορνιθοπανίδα και τα μεταναστευτικά πτηνά στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος του ακινήτου, αφού η Βρωμολίμνη παραμένει άθικτη και η περιμετρική της ζώνη προβλέπεται ως

κοινόχρηστο πράσινο, πλην της διάνοιξης του δρόμου; προσπέλασης στη μικρή τουριστική λιμενική εγκατάσταση. Με τα δεδομένα αυτά, ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη αντίκειται ευθέως στο άρθρο 24 του Συντάγματος και στις διατάξεις των λοιπών νομοθετημάτων που αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη είναι απορριπτέος ως αβάσιμος στο σύνολό του.

-Η επίμαχη περιοχή δεν είναι εντεταγμένη στον κατάλογο του δικτύου Natura, ούτε έχει αποτελέσει αντικείμενο εγγραφής στους προβλεπόμενους στο άρθρο 4 παρ. 1 της οδηγίας 92/43 ΕΟΚ εθνικούς καταλόγους, ενώ δεν προκύπτει ότι έχει τηρηθεί η προβλεπόμενη στο Παράρτημα ΙΙΙ της εν λόγω οδηγίας διαδικασία, ώστε η περιοχή αυτή να καταστεί «τόπος», στον οποίο απαντούνται οικότοποι προτεραιότητας, όπως είναι τα λιβάδια Ποσειδωνίας. Εξάλλου, στο στάδιο εκπόνησης της ΣΜΕΕΕ, αναγνωρίσθηκε η σπουδαιότητα του συνόλου της παράκτιας έκτασης έμπροσθεν της ανατολικής πλευράς του ακινήτου, ενόψει των ευρισκόμενων σε αυτήν λιβαδιών Ποσειδωνίας καθώς και η μερική καταστροφή τους από την ενδεχόμενη κατασκευή της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης. Στη συνέχεια, ωστόσο, η ΣΜΠΕ προέβη στην εκτίμηση, ότι με την κατασκευή αυτή θα μειωθούν οι επιπτώσεις που προκαλούνται από την αγκυροβόληση σκαφών πάνω από τα λιβάδια Ποσειδωνίας. Περαιτέρω, όπως κρίθηκε, οι απαιτήσεις της οδηγίας ΕΠΕ (2001 /42.ΕΚ) και, μέσω αυτής, και της οδηγίας 92/43ΕΓΚ, πληρούνται με την τήρηση διαδοχικών σταδίων έρευνας των επιπτώσεων του ΕΣΧΑΔΑ στην παράκτια περιοχή, χωρίς η πρακτική αυτή να συνιστά περιγραφή των διατάξεων της οδηγίας 2001/742/ΕΚ, η δε πρόβλεψη της ΣΜΠΕ και του ΕΣΧΑΔΑ για την κατασκευή της λιμενικής εγκατάστασης δεν αντίκειται στο πρωτόκολλο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών της Μεσογείου, της Διεθνούς Σύμβασης της Βαρκελώνης για την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος και των παρακτίων περιοχών της Μεσογείου, το οποίο αποτελεί μέρος του ενωσιακού (πλέον) δικαίου (βλ. ΣτΕ 3874/2014 Ολ).

-Ενόψει των στοιχείων του φακέλου, και ιδίως του ότι η έκταση των λιβαδιών Ποσειδωνίας που θίγονται από την κατασκευή της λιμενικής εγκατάστασης είναι περιορισμένη και κατά το ήμισυ περίπου η θιγόμενη έκταση αφορά σημεία με αραιή βλάστηση στο εξωτερικό όριο του εν λόγω οικοσυστήματος και λαμβανομένου περαιτέρω υπ'όψιν ότι η Διοίκηση εκτίμησε ειδικώς και ανεπιφύλακτα, με την επίκληση συγκεκριμένων στοιχείων των μελετών, ότι η κατασκευή αυτή δεν αναμένεται να επηρεάσει την λειτουργία του ευρύτερου οικοσυστήματος των λιβαδιών Ποσειδωνίας, οι ισχυρισμοί της αιτούσας, κατά τους οποίους η προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι παράνομη, διότι θα προκληθούν εκτεταμένες καταστροφές στη γεωμορφολογία της παράκτιας ζώνης και στα λιβάδια Ποσειδωνίας, δεν είναι βάσιμοι. Με βάση τα στοιχεία του φακέλου, η Διοίκηση νομίμως και αιτιολογημένα έκρινε, με την έκδοση της προσβαλλόμενης κ.υ.α. και την έγκριση των σχετικών περιβαλλοντικών όρων, ότι η μεταβολή στην έκταση της Ποσειδωνίας, λόγω της περιορισμένης έκτασής της, δεν προκαλεί υποβάθμιση της οικο λογικής της

λειτουργίας και ότι η χωροθέτηση της λιμενικής εγκατάστασης και ο τρόπος διάθεσης της άλμης πληρούν τα νόμιμα κριτήρια, διότι συνιστούν λύσεις με την ελάχιστη δυνατή επίπτωση στα λιβάδια Ποσειδωνίας. Επομένως, οι ανωτέρω ισχυρισμοί της αιτούσας δεν κλονίζουν την αιτιολογία της προσβαλλομένης κ.υ.α., ο δε λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλομένη, κατά το μέρος που εγκρίνει τη χωροθέτηση της λιμενικής εγκατάστασης και τον τρόπο διάθεσης της άλμης, παραβιάζει το άρθρο 24 παρ, 1 του Συντάγματος, τα άρθρα 1, 2, 10 και τα παραρτήματα II και III, της Σύμβασης της Βέρνης, το π.δ. 67/1981 και την οδηγία 92/43/EK, είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

-Με το 12.11.2013 π.δ. επετράπη ρητώς η κατασκευή λιμενικής εγκατάστασης, ενώ δεν αποκλείσθηκε η κατασκευή της, κατόπιν λεπτομερούς εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στη θέση στην οποία αυτή χωροθετείται ήδη με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. (βλ. άρθρο 2 παρ. 2 περ. α' υποπερ. α' του από 12.11.2013 π.δ., πρβλ. ΣτΕ 3874/2014 Ολ. σκ. 17). Εξάλλου, οι συνέπειες από την κατασκευή της λιμενικής εγκατάστασης αξιολογήθηκαν αρχικώς με τη ΣΜΠΕ, η οποία εγκρίθηκε με το ανωτέρω π.δ., η ακριβής δε θέση της εγκατάστασής προσδιορίσθηκε με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. μετά την εκπόνηση ΜΠΕ, με την οποία διερευνήθηκαν και εξετάσθηκαν τρεις εναλλακτικές θέσεις και εν τέλει επελέγη η λύση που συνεπάγεται τις μικρότερες επιπτώσεις στα λιβάδια Ποσειδωνίας, την ακτογραμμή και το τοπίο. Συνεπώς, με βάση και όσα εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως δεν είναι βάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

-Ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη κ.υ.α. αντίκειται στους παραπάνω όρους του άρθρου 3 παρ. 1 (περ. α'.αα' και γγ') του από 12.11.2013 π.δ., καθόσον με την πρόβλεψη οδού ανατολικά της Βρωμολίμνης καταστρατηγεί την ελεύθερη ζώνη πλάτους 50 μ. που προβλέπει το ΕΣΧΑΑΑ γύρω από τον υγρότοπο δεν είναι βάσιμος και πρέπει να απορριφθεί. Με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. επιβλήθηκαν, κατ' αρχήν, ειδικοί περιβαλλοντικοί όροι και ελήφθησαν τα ενδεικνυόμενα μέτρα, κατά την έννοια και τον σκοπό του άρθρου 3 παρ, 4 του από 12.6.2012 π.δ. για την προστασία του υγροτόπου Βρωμολίμνης. Συνεπώς, ο λόγος ακυρώσεως περί παραβίασης του καθεστώτος των νησιωτικών υγροτόπων είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

-Η πολεοδομική μελέτη που εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι σύμφωνη προς τις προβλέψεις του από 12.11.2013 π.δ, με το οποίο εγκρίθηκε το ΕΣΧΑΔΑ του ακινήτου και χωροθετήθηκε η ζώνη ανάπτυξης του τουριστικού παραθεριστικού χωρίου και πάντως, από τα στοιχεία του φακέλου και τα στοιχεία που προσκόμισε η αιτούσα δεν προκύπτει αντίθεση των επιτρεπόμενων με την κ.υ.α. χρήσεων στις προβλέψεις και κατευθύνσεις του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Εξάλλου, όπως έγινε δεκτό με την απόφαση 3874/2014 της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, το ΕΣΧΑΔΑ εναρμονίζεται

με τους στόχους και τις κατευθύνσεις του Περιφερειακού Πλαισίου; Χωροταξικού Σχεδιασμού Ιονίων Νήσων, όπως οι στόχοι αυτοί αποτυπώνονται κατά τρόπο σαφή στο κείμενό, του. Συνεπώς, ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

-Με δεδομένο ότι κατά γενική αρχή του δικαίου ούτε η νομιμότητα της πράξης χαρακτηρισμού ούτε η πράξη άρσης της αναδάσωσης μπορούν λόγω του ατομικού τους χαρακτήρα, να ελεγχθούν παρεμπιπτόντως, ο λόγος αυτός ακυρώσεως, με τον οποίο καθ'ερμηνεία του δικογράφου προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη είναι ακυρωτέα, διότι εντάσσει δασική ή αναδασωτέα έκταση, σε πολεοδομούμενη περιοχή τουριστικού παραθεριστικού χωριού, πρέπει να απορριφθεί.

-Στον τελικό σχεδιασμό του έργου που αδειοδοτήθηκε από περιβαλλοντική άποψη με το άρθρο 3 της κ.υ.α. δεν προβλέπονται υδρογεωτρήσεις, αλλά η παραγωγή νερού ύδρευσης από μονάδα αφαλάτωσης με την απευθείας λήψη θαλασσινού νερού. Η αντικατάσταση δε των υδρογεωτρήσεων τροφοδοσίας της μονάδας αφαλάτωσης εισήχθη στον σχεδίασμα του έργου κατά το στάδιο της διαβούλευσης επί της ΜΠΕ, με βάση έγγραφο της Διεύθυνσης Υδάτων Ιονίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου. Συνεπώς, λόγοι ακυρώσεως περί πρόκλησης δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από υδρογεωτρήσεις στηρίζονται σε εσφαλμένη προϋπόθεση και πρέπει να απορριφθούν.

-Εφόσον στη ΜΠΕ εξετάστηκαν, με βάση μάλιστα ειδική μελέτη, οι θέσεις απόρριψης της άλμης και η καταλληλότητα των θέσεων αυτών αξιολογήθηκε στη συνέχεια πλήρως από τη Διοίκηση στο στάδιο έγκρισης της ΜΠΕ, η προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη ως προς το ζήτημα αυτό, ο δε περί του αντιθέτου λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

-Σύμφωνα με τη ΜΠΕ, δεν επέρχεται κατάτμηση των δασικών οικοσυστημάτων και οι επιπτώσεις εντός της δασικής έκτασης, μετά τα έργα αναβάθμισης, κρίνονται θετικές. Οι δασικές υπηρεσίες γνωμοδότησαν θετικά για την έγκριση της ΜΠΕ και έθεσαν όρους για την προστασία των δασικών εκτάσεων, προκειμένου να αναπληρωθεί η βλάβη που θα θιγεί, οι όροι δε αυτοί περιελήφθησαν στην προσβαλλόμενη κ.υ.α, δεν προκύπτει ότι με την προσβαλλόμενη εγκρίνεται αναιτιολόγητα πυκνό οδικό δίκτυο λόγω των ελλείψεων της ΜΠΕ, όπως ισχυρίζεται η αιτούσα. Συνεπώς, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτός ως αβάσιμος.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Δ. Βασιλειάδης

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, όπως συμπληρώθηκε με το παραδεκτώς κατατεθέν από

22.12.2016 δικόγραφο προσθέτων λόγων ακυρώσεως, ζητείται η ακύρωση της κοινής απόφασης ΓΔΠ 0006631 ΕΞ2016/20.4.2016 των Υπουργών Πολιτισμού και Αθλητισμού και Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των Αναπλ. Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΑΑΠ 74/22.4.2016), με την οποία εγκρίθηκε η πολεοδομική μελέτη του παραθεριστικού – τουριστικού χωριού «Κασσιώπη Κέρκυρας», χωροθετήθηκε τουριστική λιμενική εγκατάσταση στην ίδια περιοχή και καθορίστηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι αυτών και των συνοδών έργων υποδομής.

3. Επειδή, υπέρ της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης παρεμβαίνουν, με αυτοτελή δικόγραφα, οι εταιρείες α) Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε.), β) «Επενδύσεις Ακινήτων Νέας Κέρκυρας Α.Ε.» και γ) Nectar Holdings Limited με έδρα τη Λευκωσία Κύπρου. Οι δύο πρώτες παρεμβαίνουσες εταιρείες ισχυρίζονται, με βάση τα στοιχεία που προσκόμισαν προαποδεικτικώς, ότι το ΤΑΙΠΕΔ, κύριος του ακινήτου για το οποίο εκδόθηκε η προσβαλλόμενη κ.υ.α., διενήργησε διαγωνισμό για την αξιοποίηση του ακινήτου στον οποίο πλειοδότησε η Nectar Holdings Limited (γ' παρεμβαίνουσα), ότι το Ταμείο συνέστησε την εταιρεία «Επενδύσεις Ακινήτων Νέας Κέρκυρας Α.Ε.» (β' παρεμβαίνουσα) και υπέρ αυτής το εμπράγματο δικαίωμα επιφανείας, ότι στη συνέχεια συνήψε σύμβαση αγοραπωλησίας μετοχών με την γ' παρεμβαίνουσα, με βάση την οποία προέβη και σε εγγυοδοτική δήλωση για την αξιοποίηση του ακινήτου, ότι στη σύμβαση αγοραπωλησίας μετοχών περιελήφθη αναβλητική αίρεση για την έκδοση της προσβαλλομένης κ.υ.α. και ότι η εταιρεία «Επενδύσεις Ακινήτων Νέας Κέρκυρας Α.Ε.» συνεστήθη με σκοπό τη μεταβίβαση των μετοχών της προς την εταιρεία Nectar Holdings Limited. Η τελευταία, στην οποία μεταβιβάσθηκαν εν τέλει οι μετοχές της β' παρεμβαίνουσας, είχε πλειοδοτήσει στον σχετικό διαγωνισμό για την αξιοποίηση του ακινήτου. Με τα δεδομένα αυτά, οι ανωτέρω παρεμβάσεις ασκούνται με έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς.

4. Επειδή, η αιτούσα Περιφέρεια με έννομο συμφέρον ασκεί την υπό κρίση αίτηση, διότι ισχυρίζεται ότι από την εκτέλεση των έργων που προβλέπονται στην προσβαλλομένη βλάπτεται το φυσικό και οικιστικό περιβάλλον της περιοχής και απειλούνται με καταστροφή είδη της πανίδας και χλωρίδας. Εξάλλου, η αίτηση έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς και, συνεπώς, πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω επί της ουσίας.

5. Επειδή, με το άρθρο μόνο του ν. 3985/2011 (Α' 151) εγκρίθηκε το καταρτισθέν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής των ετών 2012 – 2015, το οποίο περιέλαβε στο Κεφάλαιο Β' διάφορες παρεμβάσεις (I) και αποκρατικοποιήσεις (II) προς ενίσχυση των δημοσίων εσόδων με την αξιοποίηση, μεταξύ άλλων, των ακινήτων του Ελληνικού Δημοσίου που ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του. Στην αιτιολογική έκθεση του ανωτέρω νόμου αναλύονται οι στόχοι και το χρονοδιάγραμμα του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων και η συμβολή του στην εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους και επισημαίνεται, παράλληλα, ότι με το πρόγραμμα επιχειρείται για πρώτη φορά η

καταγραφή και αξιοποίηση ενός από τα μεγαλύτερα και πλέον ανεκμετάλλευτα στοιχεία του ενεργητικού του Κράτους. Στη συνέχεια, δημοσιεύθηκε ο ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α' 152), με το άρθρο 1 του οποίου συνεστήθη ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» (ΤΑΙΠΕΔ), το οποίο έχει ως αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου καθώς και περιουσιακών στοιχείων ν.π.δ.δ. ή των δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε ν.π.δ.δ. Στο Κεφάλαιο Β' του νόμου (άρθρα 10-17B), όπως οι διατάξεις του Κεφαλαίου αυτού τροποποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, με το άρθρο τρίτο του ν. 4092/2012 (Α' 220) και το άρθρο 28 (παρ. 21-26 και 35) του ν. 4280/2014 (Α' 159), περιλαμβάνονται οι ρυθμίσεις που αφορούν τον τρόπο και τη διαδικασία πολεοδομικής ωρίμανσης και απόδοσης επενδυτικής ταυτότητας στα δημόσια ακίνητα, δηλαδή στα ακίνητα της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου κ.λπ., η αξιοποίηση των οποίων, κατά το άρθρο 10 του ν. 3986/2011, συνιστά λόγο «εντόνου δημοσίου συμφέροντος». Ειδικότερα, στο άρθρο 11 του νόμου αυτού περιλαμβάνονται οι προϋποθέσεις απόδοσης επενδυτικής ταυτότητας στα προαναφερθέντα ακίνητα, οι γενικοί κανόνες χωροθέτησης, οι επιτρεπόμενες γενικές χρήσεις γης και οι όροι και περιορισμοί δόμησης. Κατά την παρ. Β περιπτ. 4Α του άρθρου 11 στις επιτρεπόμενες χρήσεις γης περιλαμβάνεται και η χρήση παραθεριστικού τουριστικού χωριού, ενώ κατά την παρ. Γ περιπτ. 8 του ίδιου άρθρου «α. Δρόμοι, άλλα τεχνικά έργα ή ρέματα που διατρέχουν δημόσια ακίνητα, δεν συνιστούν κατάτμηση αυτών. Για τη διατήρηση του ενιαίου της έκτασης, πρέπει να διασφαλίζεται, κατά το στάδιο της πολεοδόμησης ή της χωροθέτησης του οικείου επενδυτικού σχεδίου, η λειτουργική ενοποίηση των επιμέρους τμημάτων του ακινήτου μέσω κατάλληλων τεχνικών έργων. β. Μη εγκεκριμένες οδοί που περιλαμβάνονται σε δημόσια ακίνητα μπορεί να καταργούνται ή να μετατοπίζονται κατά το σχήμα και τη θέση τους, σύμφωνα με την Πολεοδομική Μελέτη της παραγράφου 7 του άρθρου 12 ή την έγκριση χωροθέτησης του επενδυτικού σχεδίου του άρθρου 13, εφόσον διασφαλίζεται, μέσω νέων οδικών συνδέσεων, η πρόσβαση τρίτων, παρακείμενων στην περιοχή του ακινήτου, που εξυπηρετούνταν από τις καταργούμενες ή μετατοπιζόμενες οδούς». Περαιτέρω, στο άρθρο 12 του αυτού ως άνω ν. 3986/2011, το οποίο φέρει τον τίτλο «Χωρικός προορισμός - Επενδυτική ταυτότητα δημοσίων ακινήτων» ορίζεται ότι «1. Για τον καθορισμό του χωρικού προορισμού των δημοσίων ακινήτων που προβλέπονται στο άρθρο 10 του παρόντος Κεφαλαίου, καταρτίζονται και εγκρίνονται Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων (ΕΣΧΑΔΑ) κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Με τα σχέδια αυτά οριοθετούνται σε χάρτη [...] τα προς αξιοποίηση ακίνητα και καθορίζονται και εγκρίνονται: α) Ο βασικός χωρικός προορισμός (επενδυτική ταυτότητα) του προς αξιοποίηση ακινήτου, δηλαδή η υπαγωγή σε μία εκ των γενικών κατηγοριών χρήσεων γης και όρων δόμησης που ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο. β) Οι ειδικότερες χρήσεις γης που επιτρέπονται στην έκταση του προς ανάπτυξη ακινήτου και οι τυχόν πρόσθετοι περιορισμοί που αποσκοπούν στον έλεγχο της

έντασης κάθε χρήσης. γ) Οι ειδικοί όροι και περιορισμοί δόμησης του προς αξιοποίηση ακινήτου. δ) Ειδικές ζώνες προστασίας και ελέγχου στα οριοθετούμενα κατά τα ανωτέρω ακίνητα, εφόσον απαιτείται, στις οποίες μπορεί να επιβάλλονται ειδικοί όροι και περιορισμοί στις χρήσεις γης, στη δόμηση και στην εγκατάσταση και άσκηση δραστηριοτήτων και λειτουργιών. ε) Οι περιβαλλοντικοί όροι του σχεδίου, σύμφωνα με την κατά νόμο προβλεπόμενη στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία καταρτίζεται και δημοσιοποιείται κατά τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο [...] 3. Η έγκριση των ΕΣΧΑΔΑ γίνεται με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής [...] 4. Με τα προεδρικά διατάγματα της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να τροποποιούνται εγκεκριμένα Ρυθμιστικά Σχέδια, ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΖΟΕ και άλλα σχέδια χρήσεων γης, εφόσον η τροποποίηση καθίσταται αναγκαία για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη και την αποτελεσματική αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων, ιδίως στις περιπτώσεις που οι υφιστάμενες ρυθμίσεις και κατευθύνσεις είναι ασαφείς ή απορρέουν από ανεπίκαιρα χωροταξικά και πολεοδομικά σχέδια. [...] 7. α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Οικονομικών και Τουρισμού, που εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο οικείο ΕΣΧΑΔΑ, εγκρίνεται η πολεοδόμηση δημοσίων ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και ορίων οικισμών προ του 1923 ή κάτω των 2.000 κατοίκων και τα οποία προορίζονται για τη χρήση του παραθεριστικού - τουριστικού χωριού ύστερα από εισήγηση του Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας. Για την έκδοση της πιο πάνω απόφασης υποβάλλεται από τον κύριο του ακινήτου ή τον δικαιούχο εμπράγματος δικαιώματος ή τον κάτοχο δικαιώματος περιουσιακής φύσης ή δικαιώματος διαχείρισης και εκμετάλλευσης ή τον έλκοντα εξ αυτών δικαιώματα στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών πολεοδομική μελέτη, η οποία περιλαμβάνει το πολεοδομικό σχέδιο που συντάσσεται με βάση οριζοντιογραφικό και υψομετρικό τοπογραφικό διάγραμμα, τον πολεοδομικό κανονισμό και έκθεση που περιγράφει και αιτιολογεί τις προτεινόμενες από τη μελέτη ρυθμίσεις. Η πολεοδομική μελέτη περιέχει τις ειδικότερες χρήσεις γης, εντός του πλαισίου των γενικών χρήσεων που καθορίζονται στο άρθρο 11, και τις τυχόν πρόσθετες απαγορεύσεις και υποχρεώσεις, τα διαγράμματα των δικτύων υποδομής, τους ειδικότερους όρους και περιορισμούς δόμησης των οικοπέδων, οι οποίοι μπορεί να ορίζονται ανά οικοδομικό τετράγωνο ή τμήμα οικοδομικού τετραγώνου, εφόσον αυτό επιβάλλεται από τη διαμόρφωση του εδάφους, την ανάγκη προστασίας του φυσικού ή πολιτιστικού περιβάλλοντος ή άλλες πολεοδομικές ανάγκες, καθώς και τους κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους που πρέπει να ανέρχονται σε ποσοστό τουλάχιστον 50% της συνολικής έκτασης της προς πολεοδόμηση περιοχής [...]». Στο άρθρο 16 του αυτού ν. 3986/2011 ορίζεται ότι «1. Συνιστάται, στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, Κεντρικό Συμβούλιο Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας, το οποίο έχει ως έργο την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για την αξιοποίηση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας

και την παροχή εισηγήσεων και γνωμοδοτήσεων κατά την έκδοση των επί μέρους πράξεων που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου [...]».

6. Επειδή, κατ' επίκληση των διατάξεων του ν. 3986/2011 εκδόθηκε το από 12.11.2013 π.δ. (ΑΑΠ 406), με το άρθρο 1 του οποίου εγκρίθηκε το Ειδικό Σχέδιο Χωρικής Ανάπτυξης του Δημόσιου Ακινήτου (ΕΣΧΑΔΑ) «Κασσιώπη Κέρκυρας», έκτασης 447 περίπου στρεμμάτων, που βρίσκεται στη θέση Αρταβάνη (Ερημίτης). Με το άρθρο 2 του αυτού διατάγματος ορίσθηκε ως βασικός χωρικός προορισμός του πιο πάνω ακινήτου η χρήση «παραθεριστικό – τουριστικό χωριό» του άρθρου 11 (παρ. Β περ. 4Α), καθορίσθηκαν ειδικότερες χρήσεις γης και όροι και περιορισμοί δόμησης κατά ζώνες Ι και ΙΙ, όπως αυτές απεικονίζονται στο σχετικό διάγραμμα. Συγκεκριμένα, οριοθετήθηκε η περιοχή παραθεριστικού – τουριστικού χωριού στη ζώνη Ι εμβαδού 182 περίπου στρεμμάτων, στην οποία επιτρέπονται οι χρήσεις παραθεριστικής κατοικίας και ξενοδοχείου και ορισμένες άλλες χρήσεις, επετράπη η δημιουργία τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 14Α του ν. 3986/2011, ύστερα από σύνταξη σχετικής ακτομηχανικής μελέτης και εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της εγκατάστασης και ορίσθηκαν οι όροι και περιορισμοί δόμησης και το ποσοστό των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων που θα δημιουργηθούν μετά την πολεοδόμηση του παραθεριστικού – τουριστικού χωριού. Επίσης, χωροθετήθηκε περιοχή προστασίας και ανάδειξης του περιβάλλοντος και του φυσικού τοπίου στη ζώνη ΙΙ εμβαδού 265 περίπου στρεμμάτων, η οποία αποτελείται από τις δασικού χαρακτήρα εκτάσεις που περιλαμβάνονται στο ακίνητο, περαιτέρω δε ορίσθηκε ότι διατηρείται ο δασικός χαρακτήρας και το φυσικό ανάγλυφο, ότι απαγορεύεται κάθε δόμηση, ότι στην πιο πάνω περιοχή επιτρέπεται, κατά τους ορισμούς της δασικής νομοθεσίας, η διαμόρφωση διαδρομών περιπάτου και ποδηλάτου, η τοποθέτηση ξύλινων περιπτέρων και υπαίθριων καθιστικών, καθώς και η, χάριν προστασίας και ασφαλείας του οικείου οικοσυστήματος και του παρακείμενου παραθεριστικού – τουριστικού χωριού, διάνοιξη δασικών οδών και εκτέλεση έργων αντιπυρικής προστασίας κατόπιν συνολικής μελέτης πυροπροστασίας, ότι για την εξυπηρέτηση της προσπελάσεως στο ακίνητο, επιτρέπεται επίσης, υπό τις προϋποθέσεις της ισχύουσας νομοθεσίας, η, διαμέσου της πιο πάνω περιοχής, οδική σύνδεση των δύο τμημάτων της Ζώνης Ι και ότι η πιο πάνω επέμβαση πρέπει να είναι προϊόν περιβαλλοντικής εκτίμησης και εξαιρετικά περιορισμένης κλίμακας, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των εκατέρωθεν δασικών εκτάσεων και της οικείας χλωρίδας και πανίδας. Τέλος, με το άρθρο 3 του ανωτέρω π.δ. εγκρίθηκε η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΕΣΧΑΔΑ του δημοσίου ακινήτου, προσδιορίσθηκαν οι σχετικές κατευθύνσεις και τέθηκαν οι όροι και τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και τη θέσπιση συστήματος περιβαλλοντικής παρακολούθησης, προβλέφθηκε δε, μεταξύ άλλων, ότι η χωροθέτηση, με την πολεοδομική μελέτη, των επιμέρους ειδικών χρήσεων και εγκαταστάσεων που καθορίζονται στο άρθρο 2 πρέπει να διασφαλίζει την ένταξη των σχετικών έργων στο περιβάλλον, τον περιορισμό μορφολογικών αλλοιώσεων και τη λειτουργική διασύνδεση υποδομών, δικτύων και οικιστικών συνόλων καθώς και

ελεύθερων και κοινόχρηστων χώρων (παρ. 1 περ. α' υποπερ. αβ'). Ορίσθηκε, επιπλέον, ότι για την παρακολούθηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον καθιερώνονται δείκτες οικολογικών λειτουργιών, οι οποίοι αναφέρονται σε χαρακτηριστικά μεγέθη των οικοσυστημάτων του ακινήτου και των όμορων εκτάσεων, με έμφαση στον υγρότοπο, τα δάση και τους χώρους πρασίνου, καθώς και τα όμορα παράκτια θαλάσσια ύδατα (παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ').

7. Επειδή, εν προκειμένω από τα στοιχεία του φακέλου, στα οποία περιλαμβάνεται και η απόφαση 3874/2014 της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, προκύπτουν τα εξής: Το ακίνητο, το οποίο αφορά η προσβαλλόμενη κ.υ.α., βρίσκεται σε περιοχή εκτός σχεδίου πόλεως, εκτός ορίων οικισμού καθώς και εκτός Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου. Το παράκτιο τμήμα του ακινήτου καταλήγει στον θαλάσσιο διάυλο μεταξύ Κέρκυρας και Αλβανίας, ενώ από την ανατολική και βόρεια πλευρά συνορεύει εν μέρει με τη γραμμή παραλίας και πέραν αυτής με τους παράκτιους υγρότοπους Βρωμολίμνης και Άκολης αντίστοιχα, οι οποίοι με το π.δ. για την προστασία των μικρών υγροτόπων (ΑΑΠ 229/19.6.2012) και τον καθορισμό όρων και περιορισμών για την προστασία και την ανάδειξή τους, εντάχθηκαν στον περιλαμβανόμενο σε αυτό κατάλογο μικρών νησιωτικών υγροτόπων. Εντός της έκτασης του ακινήτου υπάρχει επίσης δασική έκταση, χαρακτηρισμένη με την 2143/1.6.1983 πράξη της Διεύθυνσης Δασών της Νομαρχίας Κέρκυρας, αποτελούμενη από πέντε (5) τμήματά του, τα οποία καλύπτουν τα 275.250 τ.μ. της επιφάνειάς του. Η υπόλοιπη έκτασή του χαρακτηρίζεται ως γεωργική και χορτολιβαδική. Το εν λόγω ακίνητο, κατά την αρχική του έκταση των 489,56 στρεμμάτων, περιήλθε στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου και λόγω των ιδιαίτερα αξιόλογων χαρακτηριστικών του εντάχθηκε στο πρόγραμμα αξιοποίησης της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου (βλ. πίνακα 3.3 της αιτιολογικής έκθεσης ν. 3985/2011), εν συνεχεία δε μεταβιβάσθηκε στο ΤΑΙΠΕΔ με την 202/21.2.2012 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιάρθρωσεων και Αποκρατικοποιήσεων, προκειμένου να δημιουργηθούν οι προϋπο-θέσεις αξιοποίησής του, μέσω μακροχρόνιας παραχώρησής του σε επενδυτή, με σκοπό την κάλυψη μέρους του εθνικού χρέους αλλά και με ταυτόχρονη μέριμνα για την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας. Στη σημερινή του έκταση και όρια, το ακίνητο προέκυψε, μετά από μεταβίβαση προς το ΤΑΙΠΕΔ πρόσθετης έκτασης 12 περίπου στρεμμάτων, κειμένης στο μέσον περίπου του ακινήτου, η οποία είχε αρχικά παραχωρηθεί για τη δημιουργία Ναυτικού Οχυρού. Η πιο πάνω έκταση αποχαρακτηρίσθηκε από χώρος ναυτικού οχυρού με το 60/2013 π.δ. (Α' 111), με το οποίο και καθορίστηκε νέα έκταση 7,2 στρεμμάτων για τη δημιουργία του ναυτικού οχυρού. Όπως εκτέθηκε στην προηγούμενη σκέψη, με το από 12.11.2013 π.δ. εγκρίθηκε το Ειδικό Σχέδιο Χωρικής Ανάπτυξης του ακινήτου και από τη συνολική έκταση των 501 στρεμμάτων, περιελήφθησαν στο ΕΣΧΑΔΑ προς αξιοποίηση 447 στρέμματα, ενώ εξαιρέθηκαν τα υπόλοιπα 54 περίπου στρέμματα, τα οποία καταλαμβάνονται, αφενός μεν από τον αιγιαλό και την παραλία, που έχουν οριοθετηθεί με την 62372/11880/ 19.6.2012 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Στερεάς Ελλάδας και Ιονίου (Δ 632) καθώς και τον υγρότοπο της Βρωμολίμνης (συνολικά 47

στρέμματα περίπου), αφετέρου δε από την προαναφερθείσα έκταση των 7,2 στρεμμάτων του νέου ναυτικού οχυρού. Περαιτέρω, το προς αξιοποίηση ακίνητο δεν περιλαμβάνεται σε καμία, ειδικώς θεσμοθετημένη, ζώνη προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος βάσει της κείμενης νομοθεσίας και δεν εντάσσεται στο δίκτυο Natura. Κατά του από 12.11.2013 π.δ. κάτοικοι της Κέρκυρας άσκησαν αίτηση ακυρώσεως, η οποία απορρίφθηκε με την 3874/2014 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου. Εξάλλου, με βάση τις ζώνες που καθορίστηκαν με το ΕΣΧΑΔΑ και τους λοιπούς όρους και περιορισμούς δόμησης που το ανωτέρω διάταγμα προέβλεψε, εκπονήθηκε μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (Ιανουαρίου 2015, εφεξής ΜΠΕ) της πολεοδομικής μελέτης του παραθεριστικού - τουριστικού χωριού, της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης και των συνοδών έργων. Η εν λόγω μελέτη υποβλήθηκε στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στη συνέχεια τηρήθηκε το προβλεπόμενο στον νόμο στάδιο διαβούλευσης (βλ. το οικ. 146106/10.2.2015 έγγραφο της ΔΙΠΑ με το οποίο διαβιβάστηκε η ΜΠΕ στις αρμόδιες υπηρεσίες). Σύμφωνα με τα έγγραφα που υπάρχουν στον φάκελο της υπόθεσης, κατά το στάδιο της διαβούλευσης διατύπωσαν θετική, ή θετική υπό όρους και προϋποθέσεις, γνώμη ή εισήγηση, η Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βορείου Ιονίου και Δυτικής Μακεδονίας, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Κέρκυρας, η Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Τράπεζας Γης του ΥΠΑΠΕΝ, η Διεύθυνση Υποδομής και Προστασίας Περιβάλλοντος του Γενικού Επιτελείου Στρατού, η Διεύθυνση Δασών Κέρκυρας, η Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και η Διεύθυνση Χωροταξίας, Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής του ΥΠΑΠΕΝ. Η Διεύθυνση Υδάτων Ιονίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου γνωμοδότησε θετικά ως προς την ΜΠΕ με όρους και παρατηρήσεις που αφορούσαν την κατασκευή των υδρογεωτρήσεων, την κατασκευή και λειτουργία της μονάδας αφαλάτωσης, την επεξεργασία και επαναχρησιμοποίηση των υγρών αποβλήτων και, επιπροσθέτως, διατύπωσε επιφύλαξη ως προς την προτεινόμενη χωροθέτηση της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης, κατά τα αναλυτικά εκτιθέμενα στο σχετικό 6518/3242/3.4.2015 έγγραφό της. Ομοίως, το Κεντρικό Λιμεναρχείο Κέρκυρας διατύπωσε τη γνώμη ότι θα υπάρξουν επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον από την κατασκευή της λιμενικής εγκατάστασης. Εξάλλου, η Επιτροπή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (ΠΕΧΩΠ) της αιτούσας Περιφέρειας γνωμοδότησε, με το 2/3.4.2015 πρακτικό, ότι το γήπεδο δεν αποτελεί γη υψηλής παραγωγικότητας, ότι δεν συμφωνεί με την αλλαγή χρήσης και ότι δεν συμφωνεί με την κατασκευή και λειτουργία των προτεινόμενων έργων. Επίσης, η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της αιτούσας Περιφέρειας με το οικ.35848/14815/17.4.2015 έγγραφό της διατύπωσε αντιρρήσεις για τη χωροθέτηση και τον τύπο της λιμενικής εγκατάστασης, τη χάραξη/όδευση τμημάτων του σχεδιαζόμενου οδικού δικτύου και τη χωροθέτηση υδρογεωτρήσεων και εισηγήθηκε αρνητικά ως προς την έγκριση της ΜΠΕ, κατόπιν δε τούτου το Περιφερειακό Συμβούλιο Ιονίων Νήσων με την 75-8/25.4.2015 απόφασή του γνωμοδότησε αρνητικά επί της ΜΠΕ, την οποία έκρινε απορριπτέα στο σύνολό της. Εν

συνεχεία, με έγγραφο της ΔΙΠΑ διαβιβάστηκαν στην β' παρεμβαίνουσα εταιρεία («Επενδύσεις Ακινήτων Νέας Κέρκυρας Α.Ε.») οι παρατηρήσεις που διατύπωσε η Διεύθυνση Υδάτων Ιονίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου καθώς και οι παρατηρήσεις της ΔΙΠΕΧΩΣ της αιτούσας Περιφέρειας και ζητήθηκαν οι απόψεις της εταιρείας. Η ανωτέρω παρεμβαίνουσα απάντησε στις προαναφερθείσες παρατηρήσεις με το 18/21.7.2015 έγγραφο και συμπληρωματικά σχέδια, καθώς και με υπόμνημα, στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά και με φωτογραφική τεκμηρίωση οι απόψεις της για τη θέση της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης και τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και ειδικώς στα λιβάδια Ποσειδωνιάς. Επίσης, στο ίδιο υπόμνημα αναφέρονται τα μέτρα για την αποτροπή των επιπτώσεων από τη διάχυση της άλμης και οι απόψεις της εταιρείας ως προς τη θέση των οδικών αξόνων του οδικού δικτύου, ενώ ως προς την κατασκευή των υδρογεωτρήσεων αναφέρεται ότι γίνονται δεκτές οι εισηγήσεις της ΔΙΠΕΧΩΣ και της Διεύθυνσης Υδάτων για απευθείας λήψη νερού από τη θάλασσα και εγκαταλείπεται η κατασκευή υδρογεωτρήσεων. Εξάλλου, με την 13830/6615/23.7.2015 πράξη του Διευθυντή Δασών Κέρκυρας, έκταση εμβαδού 12.560,51 τ.μ. στη θέση «Αρταβάνη» Κέρκυρας, η οποία αποτελούσε το πρώην ναυτικό οχυρό (βλ. το προαναφερθέν π.δ. 60/2013), χαρακτηρίστηκε ως μη υπαγόμενη στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Όπως προκύπτει από το οικ.154451/22.12.2015 έγγραφο της Γενικής Διευθύντριας Περιβαλλοντικής Πολιτικής (εισήγηση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων), μετά τα παραπάνω η ΔΙΠΑ με το οικ.154080/8.12.2015 έγγραφό της προς την β' παρεμβαίνουσα εταιρεία επισήμανε ότι τίθεται ζήτημα συμβατότητας της θέσης των μονάδων επεξεργασίας λυμάτων και αφαλάτωσης με τους περιορισμούς που θέτει το π.δ. έγκρισης του ΕΣΧΑΔΑ για τη Ζώνη II, στη συνέχεια δε με το 49/18.12.2015 έγγραφο της ανωτέρω εταιρείας υποβλήθηκε στη ΔΙΠΑ υπόμνημα, με το οποίο η εν λόγω εταιρεία, αποδεχόμενη παρατηρήσεις των φορέων που διατυπώθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση και τις επισημάνσεις της ΔΙΠΑ, προέβλεψε, αφενός, στη ΜΠΕ τη μετάθεση των μονάδων επεξεργασίας λυμάτων και αφαλάτωσης σε νέα θέση εκτός Ζώνης II και συγκεκριμένα στο ΟΤ 42 του τομέα ΖΙ-Γ της πολεοδομικής μελέτης του τουριστικού παραθεριστικού χωριού και προέβη, αφετέρου, σε μικρές διορθώσεις των μεγεθών έκτασης και δόμησης λόγω νέας τοπογράφησης. Εν τέλει, στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης και αφού ελήφθησαν υπόψη οι επισημάνσεις και οι παρατηρήσεις των παραπάνω υπηρεσιών, επικαιροποιήθηκε η ΜΠΕ (Δεκέμβριος 2015), η οποία, κατά μερική τροποποίηση της αρχικής πρότασης, προέβλεψε α) τη λήψη νερού για την τροφοδότηση της μονάδας αφαλάτωσης από τη θάλασσα και όχι με χρήση υδρογεωτρήσεων, β) την εξαίρεση της λεκάνης απορροής της «Βρωμολίμνης» από τη διάθεση επεξεργασμένων λυμάτων, γ) την εγκατάσταση της μονάδας επεξεργασίας λυμάτων και του σταθμού αφαλάτωσης στο Ο.Τ. 42 και την προσαρμογή των δικτύων και δ) την τεκμηρίωση της καταλληλότητας των θέσεων λήψης θαλασσινού νερού και απόρριψης της άλμης από την άποψη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Κατόπιν των ανωτέρω, η Γενική Διευθύντρια Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ με το προαναφερθέν έγγραφό της (οικ. 154451/22.12.2015) εισηγήθηκε την

έγκριση των περιβαλλοντικών όρων για το παραθεριστικό – τουριστικό χωριό, τις μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και αφαλάτωσης, την τουριστική λιμενική εγκατάσταση και εν γένει για τα προβλεπόμενα στη ΜΠΕ έργα. Εν συνεχεία, υποβλήθηκε στη Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Τράπεζας Γης η πολεοδομική μελέτη, εγκρίθηκε η σχετική γεωλογική μελέτη και διατυπώθηκε θετική εισήγηση της ανωτέρω Διεύθυνσης. Επίσης, διατυπώθηκε η σύμφωνη, υπό όρους, γνώμη του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού ως προς τον διατηρητέο ανεμόμυλο καθώς και εισήγηση, υπό όρους επίσης, σχετικά με τη διάνοιξη των οδών της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ. Μετά ταύτα, το Κεντρικό Συμβούλιο Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας, αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία του φακέλου (βλ. τα από 29.12.2015, 15.3.2016 και 17.3.2016 πρακτικά συνεδρίασης), εισηγήθηκε την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης και των λοιπών έργων, τη χωροθέτηση λιμενικής εγκατάστασης και την έγκριση των σχετικών περιβαλλοντικών όρων. Ακολουθώντας, κατ' επίκληση των διατάξεων των άρθρων 12 παρ. 7 και 16 του ν. 3986/2011 και κατ' εφαρμογήν των ανωτέρω ρυθμίσεων, μέτρων και όρων του από 12.11.2013 π.δ. εκδόθηκε η προσβαλλόμενη με την υπό κρίση αίτηση κ.υ.α. ΓΓΔΠ 0006631ΕΞ2016/20.4.2016 (ΑΑΠ 74). Ειδικότερα, με το άρθρο 1 (παρ. 1 και 2) της προσβαλλομένης εγκρίθηκαν το πολεοδομικό σχέδιο και ο πολεοδομικός κανονισμός του παραθεριστικού – τουριστικού χωριού «Κασσιώπη Κέρκυρας», με τον καθορισμό οικοδομικών και ρυμοτομικών γραμμών, προκηπίων, οδών, οδών ήπιας κυκλοφορίας, πεζοδρόμων, χώρων στάθμευσης, πλατειών, κοινόχρηστων χώρων, χώρων κοινοχρήστου πρασίνου, αθλητικών εγκαταστάσεων και χώρων εγκατάστασης μονάδας επεξεργασίας λυμάτων, σταθμού αφαλάτωσης και λοιπών έργων υποδομής, όπως οι ρυθμίσεις αυτές φαίνονται στα σχετικά διαγράμματα κλίμακας 1:1.000. Επίσης, με το άρθρο 2 της κ.υ.α. χωροθετήθηκε η τουριστική λιμενική εγκατάσταση και προβλέφθηκαν τα γενικά στοιχεία του έργου, τα έργα στη χερσαία και τη θαλάσσια ζώνη και οι λοιποί απαιτούμενοι όροι και προϋποθέσεις, με το άρθρο 3 εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι κατασκευής και λειτουργίας των παραπάνω έργων και δραστηριοτήτων καθώς και τα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος και, τέλος, με το άρθρο 4 ορίσθηκε ότι κατά την εφαρμογή της κ.υ.α. εξασφαλίζεται η ελεύθερη και ακώλυτη πρόσβαση όλων στις δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, στους κοινόχρηστους χώρους και στον αιγιαλό και την παραλία.

8. Επειδή, με το άρθρο πρώτο του ν. 855/1978 (Α' 235) κυρώθηκε η υπογραφείσα το 1976 στη Βαρκελώνη Διεθνής Σύμβαση «περί προστασίας της Μεσογείου Θαλάσσης εκ της ρυπάνσεως» (ήδη Σύμβαση για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παράκτιων περιοχών της Μεσογείου) μαζί με το παράρτημα και τα πρωτόκολλα της, όπως στη συνέχεια τροποποιήθηκαν [βλ. ν. 1634/1986 (Α' 104), ν. 3022/2002 (Α' 144) και ν. 3497/2006 (Α' 219) που κύρωσαν τις σχετικές τροποποιήσεις, βλ. και κύρωση της Σύμβασης από την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα με την απόφαση 77/585/ΕΟΚ του Συμβουλίου, (ΕΕΛ 240), πρβλ. ΔΕΚ απόφαση 7.10.2004, Επιτροπή κατά Γαλλίας, C-239/03]. Στο άρθρο 1 της Σύμβασης αυτής ορίζεται ότι ως περιοχή της

Μεσογείου «...θεωρούνται τα θαλάσσια ύδατα της περιοχής της Μεσογείου Θαλάσσης συμπεριλαμβανομένων των κόλπων και των θαλασσών οι οποίοι περικλείονται εκ δυσμών υπό του μεσημβρινού του διερχομένου από τον φάρον του Ακρωτηρίου Σπαρτέλ, εις την είσοδον των Στενών του Γιβραλτάρ και εξ ανατολών υπό των νοτίων ορίων των Στενών των Δαρδανελίων μεταξύ των φάρων Μεμέτικ και Κούμκαλέ», στο άρθρο 2 περ. α΄ δίδεται ο ορισμός της ρύπανσης του θαλασσίου περιβάλλοντος και στο άρθρο 4 παρ. 1 προβλέπεται ότι τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα λαμβάνουν μεμονωμένως ή από κοινού όλα τα κατάλληλα μέτρα σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης και των πρωτοκόλλων για την πρόληψη, μείωση, καταπολέμηση της ρύπανσης και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Εξάλλου, με το άρθρο πρώτο του ν. 1335/1983 (Α΄ 32) κυρώθηκε η Διεθνής Σύμβαση που υπογράφηκε στη Βέρνη στις 19.9.1979 για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης. Στο άρθρο 1 της Σύμβασης αυτής ορίζεται ότι «1. Σκοπός της παρούσας Σύμβασης είναι η εξασφάλιση της διατήρησης της άγριας χλωρίδας και πανίδας και των φυσικών αυτών οικοτόπων, ιδίως των ειδών και των οικοτόπων εκείνων για τη διατήρηση των οποίων απαιτείται συνεργασία μεταξύ περισσότερων Κρατών, καθώς και η προώθηση της συνεργασίας αυτής. 2. Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται στα είδη εκείνα, συμπεριλαμβανομένων και των αποδημητικών, τα οποία απειλούνται δι' αφανισμού ή είναι ευπαθή», στο άρθρο 10 ότι «1. Επιπλέον των μέτρων των υποδεικνυομένων στα άρθρα 4, 6, 7 και 8 τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να συντονίσουν τις προσπάθειές τους για τη διατήρηση των αποδημητικών ειδών των απαριθμωμένων στα Παραρτήματα II και III και των οποίων η γεωγραφική κατανομή εκτείνεται στο έδαφός τους [...]», στο δε Παράρτημα II, υπό τον τίτλο «είδη πανίδας υπό αυστηρή προστασία», περιλαμβάνεται ως προστατευόμενο αυστηρά είδος και η βίδρα (*Iutra lutra*). Εξάλλου, η βίδρα (*Iutra lutra*) περιλαμβάνεται και στον πίνακα Β΄ του π.δ. 67/1981, «περί προστασίας της αυτοφυσούς Χλωρίδος και Αγρίας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ' αυτών» (Α΄ 23, διόρθωση σφαλμάτων Α΄ 43/1981), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 19 του ν. 998/1979 (Α΄ 289), στο άρθρο 1 του οποίου ορίζεται ότι «Κηρύσσονται προστατευτέα τα υπό την επιστημονικήν και διεθνήν ονομασίαν αναφερόμενα, αντιστοίχως, είδη της Χλωρίδος και αγρίας Πανίδος, εις τους κάτωθι πίνακας Α και Β: ...» και στο άρθρο 3 ότι «1. Απαγορεύεται, καθ' άπασαν την Επικράτειαν καθ' όλην την διάρκειαν του έτους, ο φόνος ή η απόπειρα φόνου, η κακοποίησης, ο τραυματισμός ή η καθ' οιονδήποτε τρόπον πρόκλησις βλάβης, η κατοχή, η σύλληψις, η ταρίχευσις, η αγορά, η πώλησις, η μεταφορά ως και η εξαγωγή εκ της Χώρας των εις τον Πίνακα Β αναφερομένων ειδών της αγρίας πανίδος, καθώς και τμημάτων ή παραγώγων αυτών, επιφυλασσομένων των υπό των άρθρων 6, 7 και 8 του παρόντος, προβλεπομένων εξαιρέσεων [...]».

9. Επειδή, με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 206/22.7.1992) προβλέφθηκαν μέτρα για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας στα κράτη μέλη, σε συμμόρφωση δε προς την οδηγία αυτή, κατ' επίκληση και του ν. 1650/1986, εκδόθηκε η 33318/3028/28.12.1998 κ.υ.α.

«Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (Β΄ 1289). Στο άρθρο 1 της παραπάνω οδηγίας, όπως αυτή τροποποιήθηκε μεταγενεστέρως, ορίζεται ότι «Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως: α) «διατήρηση»: ένα σύνολο μέτρων που απαιτούνται για να διατηρηθούν ή αποκατασταθούν οι φυσικοί οικοτόποι και οι πληθυσμοί ειδών αγρίας χλωρίδας και πανίδας σε ικανοποιητική κατάσταση όπως ορίζεται στα στοιχεία ε) και θ)· β) «φυσικοί οικοτόποι»: οι χερσαίες περιοχές ή υγρά τοπία που διακρίνονται χάριν στα βιολογικά και μη βιολογικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά τους, είτε είναι εξ ολοκλήρου φυσικές είτε ημιφυσικές· γ) «φυσικοί οικοτόποι κοινοτικού ενδιαφέροντος» [...], στο άρθρο 2 ότι «1. Η παρούσα οδηγία σκοπό έχει να συμβάλει στην προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας, μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών όπου εφαρμόζεται η συνθήκη. 2. Τα μέτρα τα οποία λαμβάνονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία αποσκοπούν στη διασφάλιση της διατήρησης ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των φυσικών οικοτόπων και των άγριων ειδών χλωρίδας και πανίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος. 3. Κατά τη λήψη μέτρων σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές απαιτήσεις, καθώς και οι περιφερειακές και τοπικές ιδιομορφίες» και στο άρθρο 3, υπό τον τίτλο «Διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των ειδών» ορίζεται ότι «1. Συνίσταται ένα συνεκτικό ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο ειδικών ζωνών, επονομαζόμενο “Natura 2000”. Το δίκτυο αυτό, που αποτελείται από τους τόπους όπου ευρίσκονται τύποι φυσικών οικοτόπων που εμφανίζονται στο παράρτημα I και τους οικοτόπους των ειδών που εμφανίζονται στο παράρτημα II, πρέπει να διασφαλίζει την διατήρηση ή, ενδεχομένως, την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των τύπων φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των οικείων ειδών στην περιοχή της φυσικής κατανομής των ειδών αυτών. Το δίκτυο “Natura 2000” περιλαμβάνει και τις ζώνες ειδικής προστασίας που έχουν ταξινομηθεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ [...]. Στο Παράρτημα I της παραπάνω οδηγίας, τιτλοφορούμενο «Τύποι φυσικών οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος των οποίων η διατήρηση απαιτεί το χαρακτηρισμό περιοχών ως ειδικών ζωνών διατήρησης», και, μάλιστα, υπό τον χαρακτηρισμό τους ως «τύπων κοινοτικής προτεραιότητας» (επισήμανση με αστερίσκο *), έχουν ενταχθεί τα λιβάδια Ποσειδωνίας (εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με *Posidonia - Posidonion oceanicae*). Επιπλέον, στο Παράρτημα II, υπό τον τίτλο «Ζωικά και φυτικά είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος των οποίων η διατήρηση επιβάλλει τον καθορισμό ειδικών ζωνών διατήρησης», περιλαμβάνεται η βίδρα (*Iutra Iutra*) μεταξύ εκείνων των ειδών, για τη διατήρηση των οποίων επιβάλλεται ο καθορισμός ζωνών διατήρησης, χωρίς πάντως να αποτελεί είδος προτεραιότητας. Το ίδιο είδος, άλλωστε, έχει υπαχθεί και στο Παράρτημα IV, τιτλοφορούμενο «Ζωικά και φυτικά είδη που απαιτούν αυστηρή προστασία». Τέλος, στο Παράρτημα III, παρατίθενται τα κριτήρια επιλογής των περιοχών που δύνανται να αναγνωριστούν ως περιοχές κοινοτικού ενδιαφέροντος και

να χαρακτηριστούν ως ειδικές ζώνες διατήρησης.

10. Επειδή, με το άρθρο 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ συνεστήθη ένα συνεκτικό ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο ειδικών ζωνών προστασίας (Natura 2000), μέχρι δε την κατάρτιση του κοινοτικού καταλόγου των τόπων που εντάσσονται στο δίκτυο, οι ενταχθείσες στον εθνικό κατάλογο περιοχές απολαύουν προστασίας, η οποία αποσκοπεί στη διασφάλιση της ικανοποιητικής διατήρησής τους μέχρις ότου συνταχθεί ο κατάλογος των τόπων κοινοτικής σημασίας και τύχουν προστασίας βάσει των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, απαγορευομένης, παραλλήλως, της ασκήσεως στις περιοχές αυτές δραστηριοτήτων που συνεπάγονται την ουσιώδη υποβάθμισή τους. Τα κράτη - μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν μέτρα προστασίας των περιοχών αυτών, ικανά να διαφυλάξουν το ουσιώδες οικολογικό ενδιαφέρον τους (ΔΕΚ απόφαση της 13.1.2005, Società Italiana Dragaggi SpA, C-117/03) και να αποτρέπουν παρεμβάσεις που μπορεί να ελαττώσουν σημαντικά την έκταση του προστατευόμενου τόπου ή να προκαλέσουν την εξαφάνιση ειδών προτεραιότητας (ΔΕΚ απόφαση της 14.9.2006, Bund Naturschutz in Bayern, C-244/05). Από τις διατάξεις αυτές δεν αποκλείεται, πάντως, η εκτέλεση και έργων σε προστατευόμενη περιοχή, μη συνδεδεμένων άμεσα ή μη αναγκαίων για τη διαχείρισή της, καθώς, επίσης, και η ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων, εφόσον στην οικεία μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων περιέχονται οι δέουσες εκτιμήσεις ως προς τις επιπτώσεις τους και προτείνονται μέτρα για την αντιμετώπισή τους κατά τρόπο αποτελεσματικό, ώστε να μην επέρχεται υποβάθμιση της περιοχής, δεδομένου ότι τα χαρακτηριστικά των περιοχών που περιλαμβάνονται στον εθνικό κατάλογο και η σημασία των αντίστοιχων οικοσυστημάτων, καθώς και τα αναγκαία για τη διαφύλαξή τους μέτρα διαφοροποιούνται σε σημαντικό βαθμό. Ενόψει, εξάλλου, των οριζομένων στην παράγραφο 5 του άρθρου 4 της ως άνω οδηγίας 92/43/ΕΚ, οι τόποι που έχουν εγγραφεί στον κατάλογο αυτό υπόκεινται πλέον ευθέως στις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 6 της ίδιας οδηγίας, στην παρ. 3 του οποίου ορίζονται τα εξής: «Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο [...] οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη». Η ίδια οδηγία, με την παράγραφο 2 του αυτού άρθρου 6, επιβάλλει στα κράτη - μέλη την υποχρέωση να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να αποτραπεί το ενδεχόμενο υποβάθμισης των οικοτόπων και πρόκλησης σημαντικών διαταράξεων που θίγουν τα είδη για τα οποία έχουν καθοριστεί ειδικές ζώνες διατήρησης. Από τον συνδυασμό των προαναφερόμενων διατάξεων συνάγεται ότι η, κατά τα ανωτέρω, δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου ή του έργου στον προστατευόμενο τόπο προϋποθέτει ότι, προ της εγκρίσεως του σχεδίου ή του έργου, προσδιορίζονται, λαμβανομένων υπόψη των βέλτιστων επιστημονικών

γνώσεων επί του θέματος, όλες οι πτυχές του σχεδίου ή του έργου που θα μπορούσαν, είτε η καθεμία από μόνη της είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα, να επηρεάσουν τους στόχους διατήρησης του τόπου αυτού. Η αρμόδια αρχή επιτρέπει την άσκηση δραστηριότητας στον προστατευόμενο τόπο, μόνον εφόσον δεν υφίσταται, από επιστημονικής απόψεως, οποιαδήποτε εύλογη αμφιβολία ως προς την απουσία επιβλαβών συνεπειών για την ακεραιότητά του (πρβλ. ΔΕΚ απόφαση της 7.9.2004, Waddenvereniging και Vogelbeschermingsvereniging, C-127/2002, απόφαση της 20.10.2005, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, C-6/2004, απόφαση της 20.9.2007, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, C-304/05, απόφαση της 4.3.2010, Επιτροπή κατά Γαλλικής Δημοκρατίας, C-241/08, απόφαση της 24.11.2011, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Βασιλείου της Ισπανίας - Alto Sil, C-404/09, πρβλ. ΠΕ 29/2015 Ολ. παρατ. 13).

11. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι ακυρωτέα, διότι εκδόθηκε κατά παράβαση α) του άρθρου 24 παρ. 1 του Συντάγματος, β) της, κυρωθείσας με τον ν. 1335/1983, Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης και ειδικότερα των άρθρων 1, 2, 10 και των παραρτημάτων II και III, τα οποία επιβάλλουν τη διατήρηση της άγριας χλωρίδας και πανίδας και των φυσικών τους οικοτόπων και των ειδών της πανίδας που τίθενται υπό αυστηρή προστασία, στα οποία, κατά το παράρτημα II, περιλαμβάνεται και η βίδα (lutra-lutra), γ) του π.δ. 67/1981 για την προστασία της αυτοφύους χλωρίδας και της άγριας πανίδας, στην οποία, κατά το άρθρο 1 πίνακας Β', περιλαμβάνεται και η βίδα, δ) της οδηγίας 92/43/ΕΚ (L 206) για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας και ειδικότερα των άρθρων 1 (στοιχεία α', β', γ'), 2 (παρ. 1-3), 3 παρ. 1, που επιβάλλουν τον καθορισμό ζωνών προστασίας της προστατευόμενης χλωρίδας και πανίδας (σε συνδυασμό με το παράρτημα I στο οποίο εντάσσονται τα λιβάδια Ποσειδωνίας και με το παράρτημα II στο οποίο περιλαμβάνεται η βίδα), του παραρτήματος IV στο οποίο περιλαμβάνεται η βίδα ως είδος για το οποίο απαιτείται αυστηρή προστασία, του παραρτήματος III, που προβλέπει τα κριτήρια καθορισμού των περιοχών κοινοτικού ενδιαφέροντος και της αντίστοιχης 33318/30281/28.12.1998 κ.υ.α. (Β' 1289). Ειδικότερα, η αιτούσα Περιφέρεια ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη κ.υ.α. παραβιάζει τις διατάξεις των ανωτέρω νομοθετημάτων για τους ακόλουθους λόγους: α) οι υγρότοποι της περιοχής του Ερημίτη, περιλαμβανομένης της «Βρωμολίμνης» αποτελούν ενιαίο σύνολο με τους οικοτόπους της λιμνοθάλασσας «Αντινιώτη», βορειοδυτικά της Κέρκυρας και της λιμνοθάλασσας «Βουθρωτού» στις αλβανικές ακτές, οι οποίες έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura, διότι οι πληθυσμοί της ενυδρίδας χρησιμοποιούν τους υγροτόπους του Ερημίτη τόσο ως ενδιαιτήματα όσο και ως μεταναστευτικούς διαδρόμους κατά τη μετακίνησή τους από τη λιμνοθάλασσα Βουθρωτού προς τη λιμνοθάλασσα Αντινιώτη, β) πλήθος μεταναστευτικών πτηνών χρησιμοποιούν τους εν λόγω οικοτόπους κατά τη μετακίνησή τους, τα αποδημητικά δε αυτά είδη προστατεύονται τόσο από τα ανωτέρω διεθνή κείμενα όσο και από τη Διεθνή Σύμβαση της Βόννης, που κυρώθηκε

με τον ν. 2719/1999 (Α΄ 106), για τη διατήρηση των αποδημητικών ειδών της άγριας πανίδας, γ) η δυσανάλογη για την περιοχή ανθρωπογενής όχληση, σε συνδυασμό με την εγκατάσταση σταθμού επεξεργασίας λυμάτων, σταθμού αφαλάτωσης με υδρογεωτρήσεις και ΥΣ της ΔΕΗ σε απόσταση λίγο μεγαλύτερη των 50 μέτρων από τη Βρωμολίμνη, η χωροθέτηση της μαρίνας δίπλα στη Βρωμολίμνη καθώς και το πυκνό δίκτυο δρόμων μέσα σε δασική έκταση θα απομακρύνουν τον πληθυσμό της βίδρας που ενδημεί σε αυτή, αλλά και τα αποδημητικά πτηνά που επίσης απαντώνται στη Βρωμολίμνη και θα οδηγήσει σε εξάλειψη των ανωτέρω ειδών, δ) η προσβαλλομένη αντίκειται στο άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος και τις προεκτεθείσες διεθνείς συμβάσεις που προστατεύουν τη βίδα και τα αποδημητικά πτηνά, αφενός, διότι τα ανωτέρω νομοθετήματα απαγορεύουν οποιαδήποτε επέμβαση, όπως η επίδικη, στους υγροτόπους και, αφετέρου, διότι με την προσβαλλομένη δεν αξιολογήθηκαν ορθώς και βάσει επιστημονικών δεδομένων οι επιπτώσεις των έργων στα ανωτέρω προστατευόμενα είδη πανίδας και δεν λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία τους και ε) η προσβαλλομένη αντίκειται στη Σύμβαση του Ρίο για τη βιολογική ποικιλότητα που κυρώθηκε με τον ν. 2204/1994 (Α΄ 59), διότι σύμφωνα με τα άρθρα 1, 2, 4, 7, 8 και 14 της εν λόγω Σύμβασης τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν μέτρα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αειφορική της χρήση, στα οποία περιλαμβάνονται μέτρα αναγνώρισης και συστηματικής παρακολούθησης της βιοποικιλότητας, την εγκαθίδρυση προστατευόμενων περιοχών ή περιοχών με ειδικά μέτρα προστασίας, την εκτίμηση των επιπτώσεων εντός αυτών και τη λήψη μέτρων για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων. Αντιθέτως, οι παρεμβαίνουσες εταιρείες και η Διοίκηση εκθέτουν ότι τα ανωτέρω ζητήματα που θέτει η αιτούσα Περιφέρεια για τις επιπτώσεις στα είδη της πανίδας και της χλωρίδας αντιμετωπίστηκαν σχεδόν στο σύνολό τους με την απόφαση 3874/2014 της Ολομελείας του Δικαστηρίου, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση ακυρώσεως άλλων ενδιαφερομένων κατά του π.δ. με το οποίο εγκρίθηκαν το ΕΣΧΑΔΑ του ακινήτου και η σχετική ΣΜΠΕ, κατά τα λοιπά δε αντικρούουν επί της ουσίας τους ισχυρισμούς της αιτούσας.

12. Επειδή, η προσβαλλόμενη κ.υ.α. αφορά την κατασκευή έργων (τουριστικού- παραθεριστικού χωριού και λιμενικής εγκατάστασης) σε περιοχή, τα όρια της οποίας, οι επιμέρους ζώνες, αλλά και οι χρήσεις, καθορίστηκαν με το από 12.11.2013 π.δ. Στην εγκριθείσα με το ανωτέρω διάταγμα ΣΜΠΕ γίνεται εκτενής αναφορά στο θηλαστικό βίδα (lutra lutra) και στην παρουσία του τόσο στην περιοχή του Ερημίτη όσο και στην Κέρκυρα εν γένει και αναγνωρίζονται, επιπλέον, οι επιπτώσεις του σχεδίου στον πληθυσμό της βίδρας στη «Βρωμολίμνη», οι οποίες χαρακτηρίζονται μεν «σημαντικές», πλην δυνάμενες να καταστούν «περιορισμένες» στην περίπτωση που οι υγρότοποι, καθώς και το υπόλοιπο τμήμα της χερσονήσου Ερημίτη (το οποίο τα θηλαστικά χρησιμοποιούν εξίσου) παραμείνουν ανέπαφα από αναπτυξιακές δραστηριότητες. Με βάση τα στοιχεία της ΣΜΠΕ δεν προέκυψε ότι η βίδα χρησιμοποιεί τον συγκεκριμένο υγρότοπο («Βρωμολίμνη») ως σταθερό ενδιαίτημα, αλλά η παρουσία της εκεί είναι σποραδική - εποχική και σχετίζεται με την αναζήτηση

τροφής σε όλη την επικράτεια της, η οποία περιλαμβάνει το σύνολο των υγροτόπων της περιοχής. Περαιτέρω, με την 3874/2014 απόφαση της Ολομελείας του Δικαστηρίου κρίθηκε ότι το ΕΣΧΑΔΑ για την ανάπτυξη του ακινήτου δεν αντίκειται προς το άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος και τους λοιπούς κανόνες του ενωσιακού και του διεθνούς δικαίου, από την άποψη της επιβαλλόμενης προστασίας του συγκεκριμένου είδους (βίδρας). Εξάλλου, πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης κ.υ.α. εκπονήθηκε μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά την οποία εκτιμήθηκαν τα υφιστάμενα δεδομένα για την παρουσία της βίδρας στην περιοχή του ακινήτου και καθορίστηκαν πρόσθετοι όροι για την προστασία της Βρωμολίμνης. Συγκεκριμένα, στη ΜΠΕ, στην οποία παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία για τα είδη της χλωρίδας και πανίδας που απαντώνται στην περιοχή (σελ. 277-288), αναφέρεται ότι η λιμνοθάλασσα Αντινιώτη, που βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα βορειότερα της περιοχής του έργου, μαζί με τη μεγάλη λιμνοθάλασσα του Βουθρωτού που βρίσκεται στις απέναντι αλβανικές ακτές και τον υγρότοπο των εκβολών του ποταμού Καλαμά που βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα νοτιότερα του Βουθρωτού, σχηματίζουν ένα μωσαϊκό υγροτόπων αρκετά αξιόλογο για τη μεταναστευτική ορνιθοπανίδα, ότι κάθε χρόνο τα πτηνά χρησιμοποιούν αυτούς τους υγροτόπους για τροφή και ξεκούραση κατά τη μεταναστευτική περίοδο και ότι οι τρεις μικροί υγρότοποι του Ερημίτη εντάσσονται σε αυτό το μωσαϊκό και επομένως χρησιμοποιούνται από τη μεταναστευτική ορνιθοπανίδα. Ειδικώς ως προς τη βίδα, στη ΜΠΕ αναφέρονται (υποκ. 8.6.3.2., σελ. 283 επόμ.), μεταξύ άλλων, τα εξής: «Αξίζει να γίνει ειδική αναφορά στην παρουσία του σπάνιου είδους *Lutra lutra* (βίδα) στους υγροτόπους της Κέρκυρας. Η βίδα θεωρείται σπάνιο και απειλούμενο θηλαστικό στην Ευρώπη. Η κατάστασή της στην Ελλάδα είναι κάπως καλύτερη, καθώς, σύμφωνα με παλιότερες καταγραφές για το είδος, θεωρείται ότι υπάρχει ένας από τους πυκνότερους και με ευρεία εξάπλωση πληθυσμούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα, η βίδα απαντάται σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα και σε ορισμένα νησιά. Στα Ιόνια νησιά απαντάται μόνο στην Κέρκυρα [...]. Οι νησιωτικοί πληθυσμοί, ιδίως αυτοί της Χίου, της Λέσβου και της Κέρκυρας, είναι μικροί και απομονωμένοι και ως εκ τούτου ιδιαίτερος απειλούμενοι [...] Η βίδα ζει σε υγροτοπικές περιοχές. Απαντάται κυρίως σε ποτάμια, ρυάκια, λίμνες, δελταϊκά συστήματα, εκβολές ποταμών και λιμνοθάλασσες, καθώς επίσης και σε αρδευόμενες εκτάσεις και σε αποστραγγιστικά κανάλια και τάφρους. Έχει ημιυδροβίες συνήθειες και τρέφεται κυρίως με ψάρια καθώς και με άλλα υδρόβια ζώα. Ο χώρος φωλιάσματός της βρίσκεται πάντα στην ξηρά, συνήθως όμως κοντά στο νερό. Οι βίδρες ζουν μεμονωμένα, διατηρώντας μεγάλες επικράτειες. Ενδεικτικά, στα ενδιαιτήματα των ποταμών, όπου ο ζωτικός τους χώρος είναι γραμμικός, η επικράτεια ενός ζώου μπορεί να εκτείνεται μέχρι και σε 40 χιλιόμετρα μήκος κοίτης ποταμού, ανάλογα πάντα με τη διαθεσιμότητα της υπάρχουσας τροφής. Στην Ελλάδα, στις πεδινές περιοχές και κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, η βίδα παρουσιάζει συνήθως μια χαρακτηριστική διαφοροποίηση της χρήσης των ενδιαιτημάτων της. Συγκεκριμένα, καθώς πολλά ποτάμια στερεύουν και οι περισσότεροι μικροί υγρότοποι αποξηραίνονται, οι βίδρες μετακινούνται σε λιγότερο κατάλληλα ενδιαιτήματα, όπως

παραθαλάσσιες περιοχές, κανάλια κ.λπ. Η παρουσία του γλυκού νερού είναι πάντοτε απαραίτητη για την παρουσία του είδους σε μια περιοχή. Έχει κυρίως νυκτόβιες συνήθειες και, παρότι είναι ευπροσάρμοστο είδος, αποφεύγει τον άνθρωπο και την ανθρωπογενή όχληση. Ειδικότερα στην Κέρκυρα, σύμφωνα με βιβλιογραφικές πηγές (Gaetlich, 1988, Grémillet, 1993), καταγράφηκε η παρουσία της βίδρας σε γλυκά, υφάλμυρα νερά και σε παράκτιους υγροτόπους κυρίως στα ανατολικά και βόρεια τμήματα του νησιού. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Gaetlich (1988) το είδος καταγράφηκε σε 4 τοποθεσίες: στα ποτάμια Μελισσούδι και Μεσογγή και στη λίμνη των Κορισσίων. Το 1990, σύμφωνα με τον Ruiz-Olmo, πληθυσμός βίδρας καταγράφηκε στα ποτάμια Μελισσούδι, Αστρακερή και Μεσογγή και στις λιμνοθάλασσες Αντινιώτη, του Αγίου Στεφάνου και του Χαλκιόπουλου, καθώς και στην αλυκή της Λευκίμμης, ενώ ο Grémillet το 1993 σημειώνει ότι ο πληθυσμός συνεχίζει να υπάρχει στο βόρειο τμήμα του νησιού (απαντά στον ποταμό Μελισσούδι, στην λιμνοθάλασσα Αντινιώτη και στον Άγιο Στέφανο), γεγονός που επιβεβαιώνεται και από στοιχεία του πρώην Δήμου Κασσωπαίων, αλλά ο πληθυσμός της φαίνεται να συρρικνώνεται στα δυτικά και νότια του νησιού κυρίως λόγω της καταστροφής και υποβάθμισης των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων, όπως για παράδειγμα στην κοιλάδα του Ρόπα και τη λιμνοθάλασσα των Κορισσίων. Στις συγκεκριμένες περιοχές, οι κύριες απειλές εντοπίζονται στην παράνομη οικοδόμηση στα υγροτοπικά οικοσυστήματα λόγω της επέκτασης του τουρισμού και την οργανική ρύπανση που οφείλεται σε οικιακά λύματα λόγω έλλειψης εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων. Σύμφωνα βέβαια με πιο πρόσφατες βιβλιογραφικές πηγές (Ruiz-Olmo, 2006) το είδος απαντά και στα ποτάμια Μεσογγή, Ρόπας και Ποταμός και στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη μελέτη αυτή, οι βίδρες απαντούν στα περισσότερα υγροτοπικά ενδιαιτήματα του νησιού και καταγράφηκαν στο Μελισσούδι, τη Δαφνίλα, τον Ποταμό, τη Μεσογγή, τον Πετρίτη, τον Ρόπα, τον ποταμό του Αγίου Γεωργίου και τις λίμνες της Αντινιώτης, του Χαλκιόπουλου και των Κορισσίων. Παρόλο που η Αστρακερή και η Λευκίμμη δεν ελέγχθηκαν θεωρείται δεδομένη η παρουσία του είδους και σε αυτές, με βάση τις βιβλιογραφικές πηγές. Γενικά, το είδος φαίνεται να προτιμά τα πλατιά ποτάμια, τα μεσαίου μεγέθους ρέματα και τις παράκτιες λίμνες ενώ αποφεύγει την ακτογραμμή και τις εκβολές των ποταμών. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι σύμφωνα με τις τελευταίες μελέτες οι βίδρες συνεχίζουν να αναπαράγονται στην Κέρκυρα. Ο πληθυσμός δείχνει την τάση να αυξηθεί τα τελευταία 20 χρόνια, παρόλο που το νησί δέχεται σημαντικές αλλαγές λόγω κυρίως της αυξανόμενης τουριστικής δραστηριότητας. Η εξάπλωση του είδους παρατηρείται στα περισσότερα υγροτοπικά οικοσυστήματα του νησιού, ενώ το είδος φαίνεται να μετακινείται ανάλογα με τις εποχές και τη διαθεσιμότητα τροφής. Σε κάθε περίπτωση, η διατήρηση "φυσικών διαδρόμων" επικοινωνίας των ζώων με τη δημιουργία ζωνών φυσικής βλάστησης στους υγροτόπους είναι πολύ σημαντική, ειδικά σε περιοχές όπου παρουσιάζεται μείωση και κατακερματισμός των πληθυσμών της βίδρας ..., όπως στα νησιά και στους υγροτόπους των πεδινών αγροτικών περιοχών. Γενικότερα, η αποξήρανση υγροτόπων και η καταστροφή της παρόχθιας βλάστησης, τα υδροηλεκτρικά

φράγματα (μεγάλα και μικρά) και τα έργα ευθυγράμμισης ποταμών και ρεμάτων αποτελούν σοβαρές απειλές, οι οποίες εντείνονται τα τελευταία χρόνια και οδηγούν στη συρρίκνωση της εξάπλωσης του είδους αυτού στην Ελλάδα. Επίσης, η ρύπανση των νερών με τοξικούς και υπολειμματικούς ρύπους (από απόβλητα και εκπλύσεις γεωργικών καλλιεργειών) αποτελεί ένα δυνητικά σημαντικό κίνδυνο για τους πληθυσμούς της βίδρας .... Εμμέσως, αρνητική επίδραση έχει και η μη τοξική ρύπανση των υδάτων, η οποία συνδέεται με φαινόμενα ευτροφισμού στους ελληνικούς υδροτόπους και μπορεί να οδηγήσει στη μείωση των ψαριών και ως εκ τούτου της τροφής της βίδρας. Ανάλογο πρόβλημα δημιουργεί και η εντατική ή και παράνομη αλιεία. Τέλος, μικρότερο πρόβλημα (αν και τοπικά σημαντικό) είναι η τυχαία θνησιμότητα σε αλιευτικά εργαλεία ή από διερχόμενα αυτοκίνητα στους δρόμους. Τυχαία είναι συνήθως και η θανάτωση από κυνηγούς. Συμπερασματικά λοιπόν ... η βίδρα ... πραγματοποιεί εποχιακές μετακινήσεις, αξιοποιώντας το μωσαϊκό των υδροτόπων, προκειμένου να καλύπτει τις τροφικές της ανάγκες. Για τις μετακινήσεις αυτές αξιοποιεί γραμμικά στοιχεία του τοπίου όπως οι συστάδες παρόχθιας βλάστησης, ποτάμια και ρέματα και σε κάποιες περιπτώσεις την παράκτια ζώνη. Με βάση αυτά τα χαρακτηριστικά του είδους, εκτιμάται ότι ο πληθυσμός της Βόρειας Κέρκυρας θα συνεχίσει να χρησιμοποιεί τους υδροτόπους της περιοχής και μετά την υλοποίηση της σχεδιαζόμενης ανάπτυξης. Ειδικά για την περιοχή μελέτης στη χερσόνησο του Ερημίτη, επισημαίνεται ότι [...] δεν προκύπτει σταθερή παρουσία της βίδρας (*Lutra lutra*) στη “Βρωμολίμνη”, ούτε από τη ΣΜΠΕ του ΕΣΧΑΔΑ ... ούτε από τη βιβλιογραφία (αντιθέτως, δεν γίνεται καθόλου αναφορά στην περιοχή Ερημίτη)...». Ακολούθως, στη ΜΠΕ (σελ. 41 επόμε. και 453 επόμε.) προτείνονται, αφενός, γενικά μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων στην πανίδα και τη χλωρίδα, στα οποία περιλαμβάνεται η διατήρηση και προστασία των θυλάκων φυσικής βλάστησης και των φυτοφρακτών, που συνεισφέρουν στην ποικιλομορφία του τοπίου και είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για τα είδη πανίδας και, αφετέρου, ειδικά μέτρα προστασίας των υδροτοπικών οικοσυστημάτων (και κυρίως της «Βρωμολίμνης»), όπως φυτεύσεις με υψηλή βλάστηση, περιορισμός περιφράξεων των αγροτικών εκτάσεων και συμμετοχή της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας της Φύσης στην κατάρτιση προγράμματος συστηματικής παρακολούθησης της βίδρας, στο πλαίσιο του συνολικού σχεδίου διαχείρισης και παρακολούθησης του ακινήτου (monitoring). Εξάλλου, για την παρουσία της βίδρας στη Βρωμολίμνη, στο 36118/8.12.2016 έγγραφο των απόψεων του ΥΠΕΝ (ΔΙΠΑ) προς το Δικαστήριο, σημειώνεται ότι κατά το στάδιο της ΣΜΠΕ διερευνήθηκε η κατανομή του είδους στο νησί και η πιθανότητα εμφάνισής του στη Βρωμολίμνη, ότι ο υγρότοπος αυτός είναι ο μόνος που επηρεάζεται από το έργο, αφού η γειτονική λίμνη Άκολη παραμένει, χωρικά και υδραυλικά, ανεξάρτητη του ακινήτου και του έργου, ότι η βίδρα δεν χρησιμοποιεί τη Βρωμολίμνη ως σταθερό ενδιαίτημα, ότι με το προαναφερόμενο π.δ. ελήφθησαν μέτρα για την προστασία του συγκεκριμένου υδροτόπου, ότι τα μέτρα αυτά εξειδικεύονται στη ΜΠΕ και είναι επαρκή για την περιβαλλοντική συμβατότητα του έργου και ότι η ΜΠΕ αξιολογήθηκε ως προς τις διαπιστώσεις για την εξάπλωση της βίδρας στην Κέρκυρα και τα μέτρα

που προτείνει για την άμβλυση των επιπτώσεων από την κατασκευή του έργου. Στο ίδιο έγγραφο της Διοίκησης σημειώνονται, επιπροσθέτως, τα ακόλουθα: «... Αξίζει περαιτέρω να επισημανθεί ότι η δημοσίευση του Jordi Ruiz-Olmo, την οποία επικαλείται η αίτηση ακύρωσης, [Ruiz-Olmo, J. (2006) The Otter (*Lutra lutra* L.) on Corfu Island (Greece): Situation in 2006, IUCN ...] παραθέτοντας μάλιστα και αποσπάσματά της στην προσπάθεια επίρρωσης των ισχυρισμών περί παρουσίας της βίδρας στην περιοχή της Βρωμολίμνης, αναφέρει ρητά ότι στην ευρύτερη περιοχή του έργου αναζητήθηκαν αλλά δεν ανιχνεύθηκαν εμφανίσεις ή ίχνη βίδρας. Συγκεκριμένα, ο Ruiz-Olmo αναφέρει ότι ερευνήθηκαν με την τυποποιημένη μέθοδο πεδίου (βιοδηλωτικές ενδείξεις και ίχνη) πενήντα πέντε περιοχές πιθανής εμφάνισης βίδρας σε όλο το νησί της Κέρκυρας. Από αυτές, παρουσία βίδρας καταγράφηκε σε δεκαεννιά περιοχές (34,5%). Οι θέσεις των περιοχών αυτών απεικονίζονται στον ακόλουθο χάρτη με μαύρα σημεία, ενώ οι θέσεις στις οποίες η έρευνα δεν εντόπισε ίχνη του αναζητούμενου θηλαστικού απεικονίζονται ως κενά μικρά σχήματα ... Είναι επομένως πρόδηλο ότι η εργασία του Jordi Ruiz-Olmo, ειδικού για τη βίδρα επιστήμονα της Διεθνούς Ένωσης για τη Διατήρηση της Φύσης, όχι μόνο δεν υποστηρίζει τους ισχυρισμούς της αιτούσας, αλλά ακριβώς το αντίθετο, επιβεβαιώνει με στοιχεία πεδίου την απουσία της βίδρας από την περιοχή του έργου. Σημειώνεται επιπρόσθετα ότι, σύμφωνα με όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, τα οποία ανασκοπούνται επαρκώς στη ΜΠΕ, οι σημαντικοί υγρότοποι της βίδρας είναι οι λιμνοθάλασσες Αντινιώτη και Κορισίων, αμφότερες σε μεγάλη απόσταση από την περιοχή του ΕΣΧΑΔΑ Κασσιώπης και ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000 ... Τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν τη μη συνδρομή ειδικών αναγκών προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής του έργου, πέραν των όσων, ήδη πολύ αυστηρών, ισχύουν για όλες τις φυσικές εκτάσεις της χώρας· περαιτέρω δε, καταδεικνύουν την περιορισμένη σημασία της περιοχής για τη βίδρα, εν αντιθέσει με τις δύο παραπάνω σημαντικές λιμνοθάλασσες». Τέλος, με το άρθρο 1 παρ. 3 περ. β' και γ' της προσβαλλόμενης κ.υ.α. θεσπίζονται ειδικές διατάξεις που αφορούν μέτρα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και προβλέπεται ότι στον χώρο πρασίνου που περιβάλλει τη Βρωμολίμνη απαγορεύεται κάθε είδους παρέμβαση στο φυσικό περιβάλλον, με εξαίρεση την οδό πρόσβασης στη λιμενική εγκατάσταση και ότι απαγορεύεται, επίσης, η επίστρωση ή πλακόστρωση του παραλιακού πεζοδρόμου, ο οποίος παραμένει σε φυσική μορφή. Επίσης, στο άρθρο 3 παρ. 7 της κ.υ.α. προβλέπεται η εφαρμογή προγράμματος περιβαλλοντικής παρακολούθησης (ΠΠΠ) του έργου και στην παρ. 10 ορίζεται ως υποχρεωτική η εφαρμογή των μέτρων που προτείνονται στη ΜΠΕ, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τους όρους και περιορισμούς της κ.υ.α. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο υγρότοπος της Βρωμολίμνης, αλλά και οι άλλοι δύο υγρότοποι («Άκολη» και «Σαβούρα» ή «Αυλάκι») της περιοχής του Ερημίτη, οι οποίοι είναι σε ικανή απόσταση από το επίμαχο δημόσιο ακίνητο, δεν είναι ενταγμένοι στο δίκτυο Natura ως ενδιαιτήματα της βίδρας, σε αντίθεση με τις λιμνοθάλασσες «Αντινιώτη» και «Κορισίων», η δε βίδρα δεν συναγελάζεται αλλά διαβιώνει κατά μόνας και η επικράτειά της είναι μεγάλη, πλησιάζοντας τα 40 χιλιόμετρα γραμμικά. Πέραν τούτων, από τα στοιχεία του

φακέλου προκύπτει ότι η οικολογική κατάσταση της περιοχής του δημοσίου ακινήτου, ιδίως ως προς τη σταθερή ή μη παρουσία της βίδρας στη Βρωμολίμνη, δεν μεταβλήθηκε μετά την έγκριση της ΣΜΠΕ και έως την έκδοση της προσβαλλομένης κ.υ.α., ότι τα δεδομένα που επηρεάζουν την οικολογική κατάσταση καταγράφηκαν πλήρως στη ΜΠΕ, ότι με την εν λόγω μελέτη διερευνήθηκαν οι επιπτώσεις των έργων και δραστηριοτήτων στη βίδα και στα αποδημητικά πτηνά και γενικότερα στα οικοσυστήματα της περιοχής, ότι ελήφθησαν τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση της περιβαλλοντικής συμβατότητας του έργου με τις προαναφερθείσες νομοθετικές διατάξεις που επιβάλλουν την προστασία της βίδρας και ότι η Διοίκηση, αφού αξιολόγησε πλήρως και λεπτομερώς τις επιπτώσεις του έργου στη χλωρίδα και την πανίδα και ειδικώς τις τυχόν επιπτώσεις στη βίδα, επέβαλε με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. τα αναγκαία μέτρα για τη μείωση των επιπτώσεων του έργου στην πανίδα και χλωρίδα της περιοχής. Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός της αιτούσας, κατά τον οποίο η απομάκρυνση της βίδρας από την περιοχή θα επιφέρει, μακροπρόθεσμα, την εξάλειψη της από τη λιμνοθάλασσα «Αντινιώτη» και την Κέρκυρα, πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως αναπόδεικτος. Ομοίως, απορριπτός ως αναπόδεικτος είναι και ο ισχυρισμός, με τον οποίο προβάλλεται ότι η δυσανάλογη για την περιοχή ανθρωπογενής όχληση, σε συνδυασμό με την εγκατάσταση σταθμού επεξεργασίας λυμάτων, σταθμού αφαλάτωσης με υδρογεωτρήσεις και υποσταθμού της ΔΕΗ σε απόσταση λίγο μεγαλύτερη των 50 μέτρων από τη Βρωμολίμνη, η χωροθέτηση της μαρίνας δίπλα στη Βρωμολίμνη καθώς και το πυκνό δίκτυο δρόμων μέσα σε δασική έκταση θα απομακρύνουν τον πληθυσμό της βίδρας που ενδημεί σε αυτή, αλλά και τα αποδημητικά πτηνά που επίσης απαντώνται στη Βρωμολίμνη και θα οδηγήσει σε εξάλειψη των ανωτέρω ειδών, λαμβανομένου μάλιστα υπ' όψιν ότι ο ισχυρισμός αυτός, ερείδεται εν μέρει και σε μη συντρέχουσα, πλέον, προϋπόθεση. Και τούτο, διότι, όπως αναφέρθηκε, μετά το στάδιο της διαβούλευσης εγκαταλείφθηκε η κατασκευή υδρογεωτρήσεων για την ύδρευση του ακινήτου, οι δε θέσεις των μονάδων αφαλάτωσης και επεξεργασίας λυμάτων προβλέφθηκαν πλέον μακράν της Βρωμολίμνης, προκειμένου να διαφυλαχθεί η οικολογική ακεραιότητα του υγροτόπου και να προστατευθεί η πανίδα της περιοχής. Περαιτέρω, ο ισχυρισμός, με τον οποίο προβάλλεται ότι με την προσβαλλόμενη δεν αξιολογήθηκαν ορθώς και βάσει επιστημονικών δεδομένων οι επιπτώσεις των έργων στα ανωτέρω προστατευόμενα είδη πανίδας και δεν λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία τους, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, αφού από τα προαναφερθέντα στοιχεία προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη κατά το πληττόμενο με τον ισχυρισμό αυτόν μέρος της, δεδομένου ότι πριν από την έκδοσή της αξιολογήθηκαν πλήρως οι επιπτώσεις του έργου στη βίδα και εν γένει στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής και ελήφθησαν τα κατάλληλα μέτρα για την μείωση των επιπτώσεων. Επίσης, απορριπτός ως αβάσιμος, για τον ίδιο λόγο, είναι και ο συναφής λόγος ακυρώσεως κατά τον οποίο η προσβαλλόμενη κ.υ.α. αντίκειται στη Σύμβαση του Ρίο για τη βιολογική ποικιλότητα που κυρώθηκε με τον ν. 2204/1994 επειδή δεν λαμβάνει μέτρα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αειφορική

χρήση της περιοχής του Ερημίτη. Καθ' ο μέρος δε με τον ίδιο ισχυρισμό πλήττεται εμμέσως και η παράλειψη της Διοίκησης να χαρακτηρίσει την περιοχή του Ερημίτη ως προστατευόμενη περιοχή, ο λόγος αυτός ακυρώσεως είναι απορριπτός ως απαράδεκτος, δεδομένου ότι η υπό κρίση αίτηση ούτε στρέφεται ούτε μπορεί να θεωρηθεί, με τα δεδομένα της παρούσας υπόθεσης, ότι στρέφεται κατά τυχόν σχετικής παράλειψης της Διοίκησης. Εξάλλου, ο ισχυρισμός ότι με την έκδοση της προσβαλλομένης προκαλείται ανεπανόρθωτη βλάβη στα μεταναστευτικά είδη πτηνών είναι απορριπτός ως αβάσιμος, διότι σύμφωνα με το ΕΣΧΑΔΑ, τη ΣΜΠΕ, τη ΜΠΕ και την προσβαλλόμενη κ.υ.α. προβλέπεται ήπια ανάπτυξη του ακινήτου, η οποία, κατά την αιτιολογημένη κρίση της Διοίκησης, δεν επηρεάζει τη χρήση της ευρύτερης περιοχής από τους πληθυσμούς της ορνιθοπανίδας, επιπροσθέτως δε με το από 12.11.2013 π.δ. και την προσβαλλόμενη κ.υ.α. προστατεύονται τα κρίσιμα για την ορνιθοπανίδα και τα μεταναστευτικά πτηνά στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος του ακινήτου, αφού η Βρωμολίμνη παραμένει άθικτη και η περιμετρική της ζώνη προβλέπεται ως κοινόχρηστο πράσινο, πλην της διάνοιξης του δρόμου προσπέλασης στη μικρή τουριστική λιμενική εγκατάσταση. Με τα δεδομένα αυτά, ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη αντίκειται ευθέως στο άρθρο 24 του Συντάγματος και στις διατάξεις των λοιπών νομοθετημάτων που αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη είναι απορριπτός ως αβάσιμος στο σύνολό του.

13. Επειδή, προβάλλεται, ακόμη, ότι η προσβαλλομένη αντίκειται στο άρθρο 10 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ με το οποίο επιβάλλεται η προστασία «στοιχείων του τοπίου» για τη διατήρηση της οικολογικής συνοχής του δικτύου Natura, τέτοια δε στοιχεία συνιστούν και περιοχές εκτός δικτύου, όπως εν προκειμένω οι υγρότοποι «Βρωμολίμνη» και «Άκολη» που φέρουν τα χαρακτηριστικά των «οικολογικών διαδρομών» κατά την έννοια του άρθρου 19 παρ. 5 περ. 3 στοιχ. α' του ν. 1650/1986 και συνεπάγονται τον χαρακτηρισμό τους ως Καταφυγίων Άγριας Ζωής. Για την εφαρμογή, όμως, του καθεστώτος προστασίας του άρθρου 19 παρ. 4, περ. 3 στοιχ. β' του ν. 1650/1986 σε μία περιοχή λόγω του ότι συνιστά «οικολογικό διάδρομο», και όχι του άρθρου 19 παρ. 5 που αναφέρεται στην αίτηση από παραδρομή, πρέπει προεχόντως να έχει προηγηθεί απόφαση χαρακτηρισμού της ως «καταφυγίου άγριας ζωής», η οποία εν προκειμένω δεν προκύπτει ότι έχει εκδοθεί (πρβλ. ΣΤΕ 3874/2014 Ολ. σκ. 15). Συνεπώς, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτός, δεδομένου ότι με αυτόν η αιτούσα παραπονείται, κατ' ουσίαν, για την παράλειψη της Διοίκησης να χαρακτηρίσει την περιοχή του Ερημίτη ως προστατευόμενο στοιχείο του τοπίου δυνάμει των διατάξεων του ν. 1650/1986. Το ζήτημα αυτό, όμως, δεν άπτεται της διαδικασίας έκδοσης της προσβαλλομένης κ.υ.α., στόχος της οποίας δεν είναι η εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων υπαγωγής μιας περιοχής σε αυτό το καθεστώς, εν πάση δε περιπτώσει εν προκειμένω με το προαναφερθέν π.δ., που ενέκρινε τους περιβαλλοντικούς όρους του ΕΣΧΑΔΑ, και εν συνεχεία με την ΜΠΕ που εγκρίθηκε με την προσβαλλομένη κ.υ.α. λαμβάνονται, αιτιολογημένα κατ' αρχήν, τα μέτρα που είναι αναγκαία και ικανά να περιορίσουν τις συνέπειες από την ανάπτυξη

των επίμαχων δραστηριοτήτων εντός του δημοσίου ακινήτου (πρβλ. ΣτΕ 3874/2014 Ολ.).

14. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλομένη αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 του Συντάγματος, των άρθρων 1, 2, 10 και των παραρτημάτων II και III της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης (ν. 1335/1983), του π.δ. 67/1981 και της οδηγίας 92/43/ΕΚ, διότι οι σχεδιαζόμενες επεμβάσεις θα προκαλέσουν εκτεταμένες καταστροφές τόσο στη γεωμορφολογία της παράκτιας ζώνης όσο και στα λιβάδια Ποσειδωνίας κατά μήκος της παράκτιας περιοχής στο ανατολικό όριο του ακινήτου, ιδίως από τη χωροθέτηση της λιμενικής εγκατάστασης κατά το μεγαλύτερο μέρος επάνω στα λιβάδια και την απόρριψη του αλμόλοιπου σε μικρή απόσταση νότια από αυτά, αν και τα θαλάσσια ρεύματα είναι κυρίως βόρειας διεύθυνσης, με σοβαρές επιπτώσεις στα λιβάδια Ποσειδωνίας, τα οποία προστατεύονται ως οικότοποι προτεραιότητας όχι μόνο από τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης αλλά και από την οδηγία 92/43/ΕΚ. Προβάλλεται, επίσης, ότι η προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη, καθόσον η εγκριθείσα ΜΠΕ δεν εκτιμά ορθώς τις επιπτώσεις στο περιβάλλον από την κατασκευή της μαρίνας επάνω σε λιβάδια Ποσειδωνίας και δίπλα στον προστατευόμενο υγρότοπο, τούτο δε προκύπτει κατά την αιτούσα και από το προαναφερθέν οικ. 35848/14815/17.4.2015 έγγραφο της Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, στο οποίο αναφέρεται ότι «...Οι μεγάλης έντασης παρεμβάσεις που προβλέπονται θα επιφέρουν αλλαγές στα υδρομορφολογικά στοιχεία (μορφολογικές συνθήκες, βάθος, δομή και υπόστρωμα ακτής) καθώς και στα βιολογικά ποιοτικά στοιχεία (σύνθεση και αφθονία υδατικής χλωρίδας και βενθικών ασπονδύλων) λόγω της εκβάθυνσης σε όλη την επιφάνεια της λιμενολεκάνης και των λοιπών κατασκευών (προστατευτικά κρηπιδώματα κ.ά.) με επιπτώσεις στην οικολογική και χημική κατάσταση των παράκτιων υδάτων τόσο της άμεσης περιοχής παρέμβασης όσο και της ευρύτερης περιοχής...». Στο ίδιο αυτό έγγραφο επισημαίνεται η μεγάλη οικολογική αξία των λιβαδιών Ποσειδωνίας και εκτιμάται ότι θα προκληθούν μη αναστρέψιμες επιπτώσεις από τη χωροθέτηση της λιμενικής εγκατάστασης, τα συνοδά έργα, τη διάνοιξη δρόμου σε πολύ μικρή απόσταση και παράλληλα στην ανατολική όχθη και, τέλος, αναφέρεται ότι στη ΜΠΕ δεν εξετάζονται οι εναλλακτικές δυνατότητες για την προστασία του υγροτόπου, όπως η χωροθέτηση της λιμενικής εγκατάστασης δυτικά του υγροτόπου, η χρήση μόνιμων αγκυροβολίων φιλικών προς το περιβάλλον και η κατασκευή eco-μαρίνας.

15. Επειδή, η επίμαχη περιοχή δεν είναι εντεταγμένη στον κατάλογο του δικτύου Natura, ούτε έχει αποτελέσει αντικείμενο εγγραφής στους προβλεπόμενους στο άρθρο 4 παρ. 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ εθνικούς καταλόγους, ενώ δεν προκύπτει ότι έχει τηρηθεί η προβλεπόμενη στο Παράρτημα III της εν λόγω οδηγίας διαδικασία, ώστε η περιοχή αυτή να καταστεί «τόπος», στον οποίο απαντώνται οικότοποι προτεραιότητας, όπως είναι τα λιβάδια Ποσειδωνίας. Εξάλλου, στο στάδιο εκπόνησης της ΣΜΠΕ, αναγνωρίσθηκε η σπουδαιότητα του συνόλου της παράκτιας έκτασης έμπροσθεν της ανατολικής πλευράς του ακινήτου, ενόψει των ευρισκόμενων σε αυτήν λιβαδιών Ποσειδωνίας καθώς και η μερική καταστροφή τους από την ενδεχόμενη

κατασκευή της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης. Στη συνέχεια, ωστόσο, η ΣΜΠΕ προέβη στην εκτίμηση, ότι με την κατασκευή αυτή θα μειωθούν οι επιπτώσεις που προκαλούνται από την αγκυροβόληση σκαφών πάνω από τα λιβάδια Ποσειδωνίας. Περαιτέρω, όπως κρίθηκε, οι απαιτήσεις της οδηγίας ΕΠΕ (2001/42/ΕΚ) και, μέσω αυτής, και της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, πληρούνται με την τήρηση διαδοχικών σταδίων έρευνας των επιπτώσεων του ΕΣΧΑΔΑ στην παράκτια περιοχή, χωρίς η πρακτική αυτή να συνιστά περιγραφή των διατάξεων της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, η δε πρόβλεψη της ΣΜΠΕ και του ΕΣΧΑΔΑ για την κατασκευή της λιμενικής εγκατάστασης δεν αντίκειται στο πρωτόκολλο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών της Μεσογείου, της Διεθνούς Σύμβασης της Βαρκελώνης για την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος και των παρακτίων περιοχών της Μεσογείου, το οποίο αποτελεί μέρος του ενωσιακού (πλέον) δικαίου (βλ. ΣτΕ 3874/2014 Ολ.). Εξάλλου, σύμφωνα με τη ΜΠΕ, η οποία εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη εν προκειμένω κ.υ.α., προτείνεται (σελ. 75 επόμε.) η δημιουργία της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης στο βορειότερο τμήμα της ακτής, μεταξύ της Βρωμολίμνης και του ακρωτηρίου «Γιαννοπούντα» και περιγράφονται τα έργα της θαλάσσιας και της χερσαίας ζώνης, τα κύρια στοιχεία του σχεδίου γενικής διάταξης της χερσαίας ζώνης, η πρόσβαση και η οδική κυκλοφορία στη λιμενική εγκατάσταση, η στάθμευση οχημάτων, τα δάπεδα και οι χώροι πρασίνου της χερσαίας εγκατάστασης. Ως προς τις εναλλακτικές λύσεις στη ΜΠΕ (σελ. 222 επόμε.) αναφέρεται ότι εξετάστηκε λεπτομερώς η παράκτια περιοχή ολόκληρου του έργου, προκειμένου να προσδιοριστεί η βέλτιστη περιοχή για την ανάπτυξη της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης, ότι οι πιθανές εναλλακτικές θέσεις προσδιορίστηκαν κυρίως με βάση δύο κατηγορίες παραμέτρων (περιβαλλοντικές και οικολογικές), ότι η κύρια περιβαλλοντική παράμετρος που επηρεάζει την επιλογή της θέσης της εγκατάστασης είναι η βυθομετρία και ειδικότερα τα πολύ μεγάλα βάθη τα οποία εντοπίστηκαν στο μεσαίο τμήμα της ακτής του ακινήτου και αποτελούν σημαντικό περιορισμό για την ανάπτυξη της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης σε λογικό κόστος και ότι κύρια οικολογική παράμετρος που ελήφθη υπόψη είναι η παρουσία των λιβαδιών Ποσειδωνίας. Επίσης, στη ΜΠΕ εκτίθεται ότι ελήφθησαν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της παράκτιας γεωμορφολογίας (όπως, ο ύφαλος Σέρπα στα ανοικτά των ακτών της περιοχής, οι παραλίες στο νότιο τμήμα της παράκτιας περιοχής του έργου κ.λπ.), τα οποία θέτουν περιορισμούς στον σχεδιασμό των λιμενικών έργων, οι επικρατούσες κυματικές συνθήκες κατά μήκος των διαφόρων τμημάτων της ακτογραμμής, οι χωροταξικές παράμετροι στο νότιο και βόρειο τμήμα της παράκτιας περιοχής του έργου, δηλαδή το γεγονός ότι υφίστανται παραλίες για το κοινό, και οι τεχνικοοικονομικές παράμετροι. Με βάση τα παραπάνω, στη ΜΠΕ εξετάζονται τρεις (3) εναλλακτικές θέσεις δημιουργίας της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης. Στη θέση 1 η λιμενική εγκατάσταση διαμορφώνεται στα ανοικτά του νοτίου τμήματος της ακτής, σε σημαντική απόσταση από αυτή και κοντά στον φυσικό ύφαλο Σέρπα, ενώ η λιμενολεκάνη της εγκατάστασης συνδέεται με την ακτή μέσω γεφυρώματος επί πασσάλων μήκους περίπου 160 μ. Κατά τη μελέτη, στη θέση αυτή, η λιμενική

εγκατάσταση είναι «αποσπασμένη» από την ακτή, προκειμένου να μην επηρεαστούν οι παρακείμενες μικρές παραλίες, ωστόσο, η βυθομετρία της περιοχής επιβάλλει αυξημένη απόσταση από την ακτογραμμή, ενώ και η παρουσία του φυσικού ύφαλου και οι συσχετιζόμενες με αυτόν δυσκολίες στη ναυσιπλοΐα επηρεάζουν σημαντικά τον σχεδιασμό. Στην εναλλακτική θέση 2 η λιμενική εγκατάσταση διαμορφώνεται προ του βραχώδους άκρου, ανάμεσα στο νότιο τμήμα της ακτής και την παραλία προ του υγροτόπου της Βρωμολίμνης, αλλά και σε αυτή την περίπτωση, η προστασία των μικρών παραλιών στο νότιο τμήμα της ακτής, καθώς και της παραλίας προ της Βρωμολίμνης, σε συνδυασμό με την απότομη αύξηση του βάθους πολύ κοντά στην ακτή, αποτελούν σημαντικούς περιορισμούς στον σχεδιασμό των λιμενικών έργων. Στην εναλλακτική θέση 3 η λιμενική εγκατάσταση διαμορφώνεται προ του βραχώδους σχηματισμού (cliff) στο βόρειο τμήμα της ακτής και η εγκατάσταση στη θέση αυτή διαμορφώνεται στον θαλάσσιο χώρο προ του ποδός του βραχώδους σχηματισμού, με αποτέλεσμα, αφενός, να αποφεύγονται τα βαθιά νερά και το απότομο υποθαλάσσιο πρηνές που απαντάται παράλληλα στην ακτή και, αφετέρου, να περιορίζεται η κατάληψη εκτάσεων θαλάσσιου πυθμένα με λιβάδια Ποσειδωνίας. Στη συνέχεια της μελέτης συγκρίνονται οι εναλλακτικές θέσεις και παρουσιάζονται τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά τους. Από την αξιολόγηση προκύπτει ότι η ανάπτυξη της τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης στο βόρειο τμήμα της ακτής (θέση 3) είναι η βέλτιστη, καθώς ικανοποιεί σε σημαντικό βαθμό τις χωροταξικές και τις περισσότερες από τις περιβαλλοντικές παραμέτρους, αλλά και τις τεχνικοοικονομικές. Ως κύρια πλεονεκτήματα της προτεινόμενης θέσης αναφέρονται το ευνοϊκό βάθος της θάλασσας, που επηρεάζει την κατασκευή των εξωτερικών λιμενικών έργων, οι ευνοϊκές συνθήκες ναυσιπλοΐας κατά την προσέγγιση των σκαφών στην τουριστική λιμενική εγκατάσταση και η διατήρηση άθικτων των παρακείμενων παραλιών και της δίαιτας των ακτών. Εν συνεχεία, εκτιμώνται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις κατά τις φάσεις κατασκευής και λειτουργίας της εγκατάστασης, μεταξύ άλλων, στα μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά, στην ακτομηχανική δίαιτα της ακτής (σελ. 395) στο θαλάσσιο περιβάλλον, στη θαλάσσια χλωρίδα και πανίδα (σελ. 407 επόμε., 447 επόμε.) και στα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα (σελ. 443). Επίσης, προτείνονται μέτρα για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (σελ. 455 επόμε.), καθώς και μέτρα για την περιβαλλοντική διαχείριση και παρακολούθηση των μέτρων υλοποίησης των περιβαλλοντικών όρων, στα οποία περιλαμβάνεται πρόγραμμα συστηματικής παρακολούθησης και αξιολόγησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος (σελ. 463, 492 επόμε.). Εξάλλου, στο υπόμνημα που υπέβαλε η β' παρεμβαίνουσα εταιρεία προς τη ΔΙΠΑ κατά το στάδιο της διαβούλευσης, απάντησε αναλυτικά στα ζητήματα που έθεσαν η ΔΙΠΕΧΩΣ της αιτούσας Περιφέρειας, η Διεύθυνση Υδάτων Ιονίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και το Λιμεναρχείο Κέρκυρας, τόσο ως προς τη χωροθέτηση, την έκταση, τον τύπο της λιμενικής εγκατάστασης, τις επιπτώσεις εν γένει στο περιβάλλον και τις επιπτώσεις ειδικώς της εγκατάστασης στα λιβάδια Ποσειδωνίας, όσο και ως προς τις επιπτώσεις κατασκευής του αγωγού απόρριψης άλμης και την επιλογή της θέσης απόρριψης της

άλμης. Στο ανωτέρω υπόμνημα έχουν ενσωματωθεί προς τεκμηρίωση των συμπερασμάτων της ΜΠΕ φωτογραφίες του βυθού στα επίμαχα σημεία. Περαιτέρω, οι διαπιστώσεις και εκτιμήσεις της ΜΠΕ για την κατασκευή της λιμενικής εγκατάστασης αξιολογήθηκαν από τη Διοίκηση πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης πράξης, στο προαναφερθέν δε έγγραφο απόψεων του ΥΠΕΝ επισημαίνεται ότι τα λιβάδια Ποσειδωνίας αφθονούν στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή, ότι οι επιπτώσεις του έργου συνδέονται κυρίως με την μικρή τουριστική λιμενική εγκατάσταση και σε πολύ μικρό βαθμό με τον αγωγό επιστροφής του αλμόλοιπου από τη μονάδα αφαλάτωσης στη θάλασσα, ότι το μέγεθος της μικρής τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης διατηρήθηκε στο ελάχιστο απαραίτητο για την κάλυψη των αναγκών του έργου (δυναμικότητα 57 σκαφών) και ότι η θέση της εγκατάστασης επελέγη με τρόπο που ανταποκρίνεται στο σύνολο των περιβαλλοντικών ευαισθησιών της περιοχής, όπως η αποφυγή κατάληψης αμμώδους παραλίας, η προσαρμογή στο ανάγλυφο με την αξιοποίηση ενός βραχώδους πρανούς, τα κατάλληλα βάθη θάλασσας, η αποφυγή του υφάλου Σέρπα και της τοπικής ναυσιπλοΐας, καθώς και η ελαχιστοποίηση κατάληψης λιβαδιών Ποσειδωνίας. Ειδικώς, για τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη, τη μεθοδολογία και το συμπέρασμα που προέκυψε από την αξιολόγηση της ΜΠΕ ως προς την ορθή εκτίμηση των επιπτώσεων της λιμενικής εγκατάστασης στα λιβάδια Ποσειδωνίας στο αυτό έγγραφο της Διοίκησης εκτίθενται τα ακόλουθα: «...Τα λιβάδια του θαλάσσιου αγγειόσπερμου *Posidonia oceanica* έχουν αποτυπωθεί τόσο με φωτοερμηνεία δορυφορικών λήψεων όσο και με υποθαλάσσια εικονοσκόπηση του βυθού το Νοέμβριο του 2014. Με τις μεθόδους αυτές χαρτογραφήθηκε τόσο η έκταση όσο και η πυκνότητα των λιβαδιών (χάρτης της εικόνας 8.6.7.2-2 της ΜΠΕ, σελ. 303). Η διαδρομή του σκάφους της υποβρύχιας βυθοσκόπησης σε σχέση με το περιτύπωμα της λιμενικής εγκατάστασης διευκρινίζεται στο προαναφερθέν υπόμνημα [της β' παρεμβάινουσας]. Με βάση αυτά τα αυξημένης ακρίβειας στοιχεία, υπολογίζεται ότι η κατάληψη ή η εκσκαφή λιβαδιών Ποσειδωνίας για την κατασκευή της μικρής τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης θα κινηθεί στο επίπεδο των 11,5 στρεμμάτων και αντιστοιχεί στο ... 1,5% [περίπου] των 780 στρεμμάτων της έκτασης της Ποσειδωνίας στην ευρύτερη περιοχή, δηλαδή στην υποπαράλια ζώνη της χερσονήσου από τον κόλπο Αγίου Στεφάνου έως τον κόλπο Μπολάνα. Επιπλέον, τα 5,5 στρέμματα από τα 11,5 της συνολικής επίδρασης, καταλαμβάνονται από αραιά βλάστηση Ποσειδωνίας. Τέλος, η έκταση που επηρεάζεται δεν βρίσκεται στο εσωτερικό του λιβαδιού Ποσειδωνίας, αλλά στην εξωτερική οριακή του ζώνη, καθώς συνορεύει με θέσεις όπου σταματά η εμφάνιση Ποσειδωνίας· επομένως η διατάραξη που προκαλείται δεν συνεπάγεται τον κατακερματισμό του λιβαδιού. Βάσει όλων των παραπάνω, προκύπτει ότι η μεταβολή αυτή στην έκταση της Ποσειδωνίας είναι ιδιαίτερα μικρής κλίμακας, η οποία δεν έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει υποβάθμιση του οικολογικού ρόλου των λιβαδιών του θαλάσσιου αγγειόσπερμου, ούτε να απειλήσει την ακεραιότητα της έκτασής τους ή τη συνοχή των οικοσυστημικών λειτουργιών τους ... Η μικρή τουριστική λιμενική εγκατάσταση θα συμβάλει στην αποτροπή μίας από τις βασικότερες απειλές του οικοτόπου της Ποσειδωνίας, της

ανεξέλεγκτης χρήσης της άγκυρας των σκαφών. Η αγκυροβόληση, μαζί με τα συρόμενα δίχτυα καταγράφονται ως σημαντικές απειλές των λιβαδιών Ποσειδωνιάς στον Οδηγό διαχείρισής τους που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή [...]. Σε ό,τι αφορά στην έκταση λιβαδιών Ποσειδωνιάς που θα επηρεαστεί από την εγκατάσταση του αγωγού αλμολοίπου, επισημαίνεται ότι ... ο αγωγός τοποθετείται επί της επιφάνειας του πυθμένα ενώ δεν προβλέπεται η διάνοιξη ορύγματος για την εγκατάσταση και κάλυψή του. Ο αγωγός συγκρατείται στη θέση του στον πυθμένα από διαιρετούς περιμετρικούς δακτυλίους από σκυρόδεμα. Κατά συνέπεια μόνο μια πολύ μικρή έκταση του πυθμένα θα καταληφθεί από τους εν λόγω δακτυλίους, της τάξεως των 6 m², ενώ το λιβάδι Ποσειδωνιάς κατά μήκος του αγωγού θα διατηρηθεί ουσιαστικά ανέπαφο. Ως προς τη διάθεση και διάχυση του αλμολοίπου, επισημαίνεται ότι στη ΜΠΕ του έργου περιλαμβάνεται “Μελέτη διάχυσης άλμης εγκατάστασης αφαλάτωσης”, στο πλαίσιο της οποίας εντοπίστηκαν δύο εναλλακτικές θέσεις εκβολής, αμφότερες σε επαρκή απόσταση από τις εκτάσεις λιβαδιών Ποσειδωνιάς, και επιλέχθηκε τελικά εκείνη που εξασφαλίζει καλύτερες συνθήκες διάχυσης. Η συγκεκριμένη θέση βρίσκεται 22 m ενδότερα και 7 m βαθύτερα από το χείλος του απόκρημνου υποθαλάσσιου πρανούς που αποτελεί το όριο της Ποσειδωνιάς, ενώ αξιοποιεί την απότομη αλλαγή του βάθους για να εξασφαλίσει αφενός ταχεία διάλυση του αλμολοίπου στο θαλασσινό νερό και αφετέρου την αποτροπή διάχυσης της άλμης προς τα ρηχότερα νερά των λιβαδιών Ποσειδωνιάς ...». Ενόψει των ανωτέρω δεδομένων και ιδίως του ότι η έκταση των λιβαδιών Ποσειδωνιάς που θίγονται από την κατασκευή της λιμενικής εγκατάστασης είναι πολύ περιορισμένη και κατά το ήμισυ περίπου η θιγόμενη έκταση αφορά σημεία με αραιή βλάστηση στο εξωτερικό όριο του εν λόγω οικοσυστήματος και λαμβανομένου περαιτέρω υπ’ όψιν ότι η Διοίκηση εκτίμησε ειδικώς και ανεπιφύλακτα, με την επίκληση συγκεκριμένων στοιχείων των μελετών, ότι η κατασκευή αυτή δεν αναμένεται να επηρεάσει την λειτουργία του ευρύτερου οικοσυστήματος των λιβαδιών Ποσειδωνιάς, οι ισχυρισμοί της αιτούσας, κατά τους οποίους η προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι παράνομη, διότι θα προκληθούν εκτεταμένες καταστροφές στη γεωμορφολογία της παράκτιας ζώνης και στα λιβάδια Ποσειδωνιάς, δεν είναι βάσιμοι. Άλλωστε, οι ισχυρισμοί αυτοί εδράζονται στις παρατηρήσεις που διατύπωσε με το οικ.35848/14815/17.4.2015 έγγραφό της η ΔΙΠΕΧΩΣ της αιτούσας Περιφέρειας κατά το στάδιο της διαβούλευσης επί της ΜΠΕ, όπως δε εκτέθηκε, στις παρατηρήσεις αυτές απάντησε η β’ παρεμβαίνουσα με υπόμνημα προς την ΔΙΠΑ, στο οποίο περιέχεται και σχετική φωτογραφική τεκμηρίωση. Στο εν λόγω υπόμνημα αναλύονται, βάσει έρευνας πεδίου, οι επιπτώσεις στα λιβάδια Ποσειδωνιάς και, μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι με βάση και την ακτομηχανική μελέτη, που επίσης είχε εκπονηθεί, δεν επελέγη η χωροθέτηση της λιμενικής εγκατάστασης νοτιότερα του υγροτόπου της Βρωμολίμνης, όπως πρότεινε η ΔΙΠΕΧΩΣ, διότι τούτο θα είχε ως συνέπεια τη χωροθέτηση της εγκατάστασης στις αμμώδεις παραλίες και την καταστροφή τους, τη μεγαλύτερη αλλοίωση του φυσικού τοπίου και εκτεταμένες εκσκαφές του θαλάσσιου πυθμένα. Περαιτέρω, με βάση τα προαναφερθέντα και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου η Διοίκηση νομίμως και

αιτιολογημένα έκρινε, με την έκδοση της προσβαλλόμενης κ.υ.α. και την έγκριση των σχετικών περιβαλλοντικών όρων, ότι η μεταβολή στην έκταση της Ποσειδωνίας, λόγω της περιορισμένης έκτασής της, δεν προκαλεί υποβάθμιση της οικολογικής της λειτουργίας και ότι η χωροθέτηση της λιμενικής εγκατάστασης και ο τρόπος διάθεσης της άλμης πληρούν τα νόμιμα κριτήρια, διότι συνιστούν λύσεις με την ελάχιστη δυνατή επίπτωση στα λιβάδια Ποσειδωνίας. Επομένως, οι ανωτέρω ισχυρισμοί της αιτούσας δεν κλονίζουν την αιτιολογία της προσβαλλομένης κ.υ.α., ο δε λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλομένη, κατά το μέρος που εγκρίνει τη χωροθέτηση της λιμενικής εγκατάστασης και τον τρόπο διάθεσης της άλμης, παραβιάζει το άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος, τα άρθρα 1, 2, 10 και τα παραρτήματα II και III, της Σύμβασης της Βέρνης, το π.δ. 67/1981 και την οδηγία 92/43/ΕΚ, είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

16. Επειδή, προβάλλεται ότι η χωροθέτηση της λιμενικής εγκατάστασης δίπλα στη Βρωμολίμνη αντίκειται στο άρθρο 3 παρ. α' και γ' του από 12.11.2013 π.δ. με το οποίο εγκρίθηκε το ΕΣΧΑΔΑ του ακινήτου, διότι με βάση τους όρους του ΕΣΧΑΔΑ, αλλά και την απόφαση του ΣτΕ 3874/2014, που απέρριψε την αίτηση ακυρώσεως κατά του ανωτέρω διατάγματος, η ΣΜΠΕ προβλέπει σειρά μέτρων που πρέπει να ληφθούν για τη θωράκιση της προστασίας του υδροτόπου της Βρωμολίμνης καθώς και την πρόβλεψη, εξειδίκευση και λήψη περαιτέρω μέτρων στο πλαίσιο της εκπόνησης της ΜΠΕ κατά το στάδιο έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων. Όμως, με το από 12.11.2013 π.δ. επετράπη ρητώς η κατασκευή λιμενικής εγκατάστασης, ενώ δεν αποκλείσθηκε η κατασκευή της, κατόπιν λεπτομερούς εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στη θέση στην οποία αυτή χωροθετείται ήδη με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. (βλ. άρθρο 2 παρ. 2 περ. α' υποπερ. α' του από 12.11.2013 π.δ., πρβλ. ΣτΕ 3874/2014 Ολ. σκ. 17). Εξάλλου, οι συνέπειες από την κατασκευή της λιμενικής εγκατάστασης αξιολογήθηκαν αρχικώς με τη ΣΜΠΕ, η οποία εγκρίθηκε με το ανωτέρω π.δ., η ακριβής δε θέση της εγκατάστασης προσδιορίσθηκε με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. μετά την εκπόνηση ΜΠΕ, με την οποία διερευνήθηκαν και εξετάσθηκαν τρεις εναλλακτικές θέσεις και εν τέλει επελέγη η λύση που συνεπάγεται τις μικρότερες επιπτώσεις στα λιβάδια Ποσειδωνίας, την ακτογραμμή και το τοπίο. Συνεπώς, με βάση και όσα εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως δεν είναι βάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

17. Επειδή, με το άρθρο 1 του από 12.6.2012 π.δ. «Έγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υδροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υδροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν» (ΑΑΠ 229) εγκρίθηκε ο Κατάλογος Μικρών Νησιωτικών Υδροτόπων που θεωρήθηκε με την 160856/1511/14.6.2011 απόφαση του Γενικού Διευθυντή Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ. Με το άρθρο 2 του ανωτέρω διατάγματος καθορίσθηκαν, με σκοπό την προστασία και ανάδειξη των νησιωτικών υδροτόπων, οι συμβατές χρήσεις (ελαφρές υποδομές για τη διατήρηση και πρόσβαση σ' αυτούς), καθώς και οι απαγορευόμενες εντός των υδροτόπων δραστηριότητες (δόμηση, διάνοιξη οδικού δικτύου, εκχερσώσεις, αποξηράνσεις, επιχωματώσεις κ.λπ.), στο δε άρθρο 3 παρ. 4 ορίσθηκε ότι «Για κάθε

έργο ή δραστηριότητα που εγκρίνεται εκτός των ορίων ενός μικρού νησιωτικού υγροτόπου και ενδέχεται λόγω του είδους του (π.χ. βιολογικός καθορισμός, ΧΥΤΥ, υδρογεωτρήσεις) να επηρεάσει τον ίδιο ή τη λεκάνη απορροής του, προβλέπονται υποχρεωτικά στην εγκριτική απόφαση ειδικοί περιβαλλοντικοί όροι για την προστασία τους».

18. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη παραβιάζει το άρθρο 3 παρ. 4 του ανωτέρω από 12.6.2012 π.δ. Συγκεκριμένα, η αιτούσα ισχυρίζεται ότι η Βρωμολίμνη περιέχεται, κατά το άρθρο 1 του ανωτέρω π.δ., στον κατάλογο μικρών νησιωτικών υγροτόπων, ότι με το εν λόγω π.δ. προστατεύονται τόσο ο υγρότοπος όσο και ο περιβάλλον χώρος (άρθρα 2 και 3) και ότι με την προσβαλλόμενη επιβαρύνεται η λεκάνη απορροής της Βρωμολίμνης με ρύπανση και διατάραξη της υδρογεωλογικής της ισορροπίας, χωρίς μάλιστα να έχουν εγκριθεί ειδικοί περιβαλλοντικοί όροι. Τα ανωτέρω προκύπτουν, κατά την αιτούσα, από το γεγονός ότι η Βρωμολίμνη είναι μεν εκτός ΕΣΧΑΔΑ, πλην η λεκάνη απορροής της κείται εξ ολοκλήρου εντός του ευρύτερου ακινήτου και η προσβαλλόμενη χωροθετεί, χωρίς την έγκριση ειδικών περιβαλλοντικών όρων, έργα τα οποία καταργούν κάθε έννοια προστασίας της Βρωμολίμνης, η οποία οδηγείται σε υδρογεωλογικό και βιολογικό θάνατο από τη χωροθέτηση εντός της λεκάνης απορροής της λίμνης α) χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων 4-5 στρεμμάτων στο σημείο που εκβάλλει ο χείμαρρος που την τροφοδοτεί, β) εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων, σταθμού αφαλάτωσης, υδρογεωτρήσεων και υποσταθμού της ΔΕΗ και γ) δικτύου ασφαλτοστρωμένων και υπερυψωμένων οδών, πεζοδρόμων, σωλήνων νερού και υποπροϊόντων της αφαλάτωσης καθώς και καλωδίων της ΔΕΗ. Η Διοίκηση, αντιθέτως, ισχυρίζεται ότι κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης και σε όλη τη διαδικασία εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου το ανωτέρω διάταγμα έχει ληφθεί πλήρως υπόψη, τούτο δε προκύπτει ρητώς από τις αναφορές στις σελίδες 54, 210, 286-291, 296, 381 και 527-530 της ΜΠΕ, καθώς και τους όρους 5.2.2.7, 5.3.6.3, 5.4.7.3 και 5.7.3.3.2 της εισήγησης της Γενικής Διευθύντριας Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων του έργου, οι οποίοι μάλιστα έχουν περιληφθεί στις παραγράφους Δ.1.θ, Δ.3.ζγ, Δ.4.ζγ και Δ.7.γγ του άρθρου 3 της προσβαλλόμενης κ.υ.α. και καλύπτουν πλήρως την απαίτηση του άρθρου 3 παρ. 4 του ανωτέρω π.δ. για την προστασία του υγροτόπου της «Βρωμολίμνης». Όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη κ.υ.α., στο άρθρο 3 παρ. Δ' αυτής καθορίζονται οι όροι, τα μέτρα και οι περιορισμοί που τίθενται προς διασφάλιση της ακεραιότητας του υγροτόπου και ειδικότερα για την αντιμετώπιση (πρόληψη - ελαχιστοποίηση - επανόρθωση - αποκατάσταση) των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την κατασκευή του έργου. Ακόμη, προβλέπεται, ειδικώς, ότι για την προστασία του υγροτόπου της Βρωμολίμνης οι προσωρινές εγκαταστάσεις υποστήριξης της κατασκευής πρέπει να οριοθετούνται σε θέσεις που απέχουν τουλάχιστον 200 μ. από τον υγρότοπο (παρ. Δ' περ. 3.ζγ), ότι αποκλείεται η εδαφική διάθεση των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων στη λεκάνη απορροής Λ1, η οποία έχει ως τελικό αποδέκτη τη Βρωμολίμνη (παρ. Δ' περ. 4.ζγ) και ότι επιβάλλεται η

παρακολούθηση της κατάστασης του υγροτόπου Βρωμολίμνης, βάσει των κυριότερων οικολογικών και φυσικοχημικών παραμέτρων (παρ. Δ΄ περ. 7.γγ). Εξάλλου, οι προαναφερθέντες ισχυρισμοί της αιτούσας εν μέρει στηρίζονται και σε εσφαλμένη προϋπόθεση ως προς τις θέσεις χωροθέτησης και κατασκευής υδρογεωτρήσεων, χώρου στάθμευσης, μονάδας επεξεργασίας λυμάτων και σταθμού αφαλάτωσης, διότι, όπως αναφέρθηκε, δεν προβλέπεται η χωροθέτηση των ανωτέρω έργων στη λεκάνη απορροής της Βρωμολίμνης. Ειδικότερα, στη ΜΠΕ, όπως επικαιροποιήθηκε μετά τη διαβούλευση και εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη κ.υ.α., δεν προβλέπεται η κατασκευή υδρογεωτρήσεων, ενώ οι μονάδες αφαλάτωσης και επεξεργασίας λυμάτων χωροθετούνται στο ΟΤ 42, δηλαδή εκτός της λεκάνης απορροής της Βρωμολίμνης. Τέλος, οι θέσεις στάθμευσης για την εξυπηρέτηση της λιμενικής εγκατάστασης προβλέπονται στην είσοδο της λιμενικής εγκατάστασης, γύρω από το κτίριο και στη ρίζα του προσήνεμου μώλου (βλ. σελ. 87 ΜΠΕ και διάγραμμα εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, πινακίδα 2). Δηλαδή, δεν προβλέπεται χώρος στάθμευσης περιμετρικά της Βρωμολίμνης, όπως υποστηρίζει η αιτούσα, αλλά ζώνη κοινόχρηστου πρασίνου για την προστασία του υγροτόπου (πρβλ. και έγγραφο απόψεων της Διοίκησης). Κατά συνέπεια, ο ως άνω λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος στο σύνολό του και πρέπει να απορριφθεί.

19. Επειδή, στο άρθρο 3 του από 12.11.2013 π.δ., με το οποίο εγκρίθηκαν το ΕΣΧΑΔΑ και οι περιβαλλοντικοί όροι για την ανάπτυξη του ακινήτου, προβλέπεται ότι «1 [...] α. Η πολεοδομική μελέτη που θα καταρτιστεί κατά την παράγραφο 7α του άρθρου 12 του ν. 3986/2011, πρέπει να λάβει μέριμνα για: αα. Την ισόρροπη και λειτουργικά αποδοτικότερη κατανομή των ελεύθερων και κοινόχρηστων χώρων, ώστε, αφενός, να διατηρείται η ευρωστία των φυσικών λειτουργιών και των υπηρεσιών του οικοσυστήματος της έκτασης (συνοχή πράσινων χώρων, κατείσδυση νερού, κυκλοφορία αέρα κ.ά.) και, αφετέρου, να συνδυάζονται κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, από την άποψη του μεγέθους, της διαμόρφωσης και της οικολογικής και πολεοδομικής λειτουργικότητας, οι ελεύθεροι χώροι που βρίσκονται στην υπό πολεοδόμηση περιοχή και οι ελεύθερες ζώνες που προβλέπονται, κατά την οικεία ΣΜΠΕ, γύρω από σημαντικά στοιχεία του περιβάλλοντος, όπως ο υγρότοπος της Βρωμολίμνης, η ζώνη αιγιαλού και παραλίας και οι δασικές εκτάσεις [...] γ. Για την προστασία του υγροτόπου της Βρωμολίμνης λαμβάνονται οι αναγκαίες πρόνοιες στην οικεία Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και προβλέπονται κατάλληλα μέτρα κατά το στάδιο έγκρισης των σχετικών περιβαλλοντικών όρων [...]». Από την ανωτέρω διατύπωση του άρθρου 3 του παραπάνω διατάγματος δεν προκύπτει ότι τέθηκε περιβαλλοντικός όρος με τον οποίο απαγορεύεται η κατασκευή οδού ήπιας κυκλοφορίας παραπλεύρως της Βρωμολίμνης, τούτο δε προκύπτει και από την εγκριθείσα ΣΜΠΕ, η οποία αναφέρεται σε ζώνες προστασίας του υγροτόπου στις οποίες απαγορεύεται η δόμηση και στην ανάγκη λήψης των κατάλληλων μέτρων για την αποτροπή των επιπτώσεων στον υγρότοπο (βλ. σελ. 42 ΣΜΠΕ). Άλλωστε, όπως προκύπτει από το διάγραμμα του ρυμοτομικού σχεδίου (πινακίδα 2), η οδός αυτή δεν προβλέπεται περιμετρικά του υγροτόπου ή πλησίον αυτού στο σύνολό της, αλλά σε

μικρό μόνο μήκος προς την πλευρά της λιμενικής εγκατάστασης και σύμφωνα με τη ΜΠΕ ακολουθεί το φυσικό ανάγλυφο της περιοχής. Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη κ.υ.α. αντίκειται στους παραπάνω όρους του άρθρου 3 παρ. 1 (περ. α΄.αα΄ και γγ΄) του από 12.11.2013 π.δ., καθόσον με την πρόβλεψη οδού ανατολικά της Βρωμολίμνης καταστρατηγεί την ελεύθερη ζώνη πλάτους 50 μ. που προβλέπει το ΕΣΧΑΔΑ γύρω από τον υγρότοπο, δεν είναι βάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

20. Επειδή, προβάλλεται ότι η χωροθέτηση λιμενικής εγκατάστασης και οδού εξυπηρέτησής της δίπλα στη Βρωμολίμνη παραβιάζει το άρθρο 3 παρ. 4 του από 12.6.2012 π.δ. περί προστασίας των νησιωτικών υγροτόπων, χωρίς μάλιστα να έχουν εγκριθεί ειδικοί περιβαλλοντικοί όροι και χωρίς η ΜΠΕ να εκτιμά τις επιπτώσεις αυτής της χωροθέτησης στον προστατευόμενο βιότοπο. Ειδικότερα, η αιτούσα ισχυρίζεται ότι στη ΜΠΕ προβλέπεται η κατασκευή νέου δρόμου σε πολύ μικρή απόσταση και παράλληλα προς την ανατολική όχθη του υγροτόπου με σκοπό την εξυπηρέτηση της λιμενικής εγκατάστασης, ότι η διάνοιξη του δρόμου, σε συνδυασμό με τη λειτουργία της λιμενικής εγκατάστασης, θα επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις στο παρακείμενο του υγροτόπου οικοσύστημα και θα προκαλεί πηγές όχλησης από την κίνηση των οχημάτων και επισκεπτών από και προς την λιμενική εγκατάσταση, με αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται η επιτέλεση της λειτουργίας του υγροτόπου «στήριξη της τροφικής αλυσίδας» ιδίως της πανίδας/ορνιθοπανίδας και να διακόπτεται ο οικολογικός διάδρομος της βίδρας και των παρυδάτιων ειδών ορνιθοπανίδας μεταξύ του συμπλέγματος των παράκτιων υγροτόπων της ευρύτερης περιοχής (Βρωμολίμνη, Άκολη, Έλος Ερημίτη). Όπως, όμως, εκτέθηκε, ο συγκεκριμένος υγρότοπος έχει παραμείνει εκτός σχεδίου, ενώ η ΣΜΠΕ προβλέπει σειρά μέτρων για τη διασφάλιση της προστασίας του και τη διατήρηση της οικολογικής του λειτουργίας, ιδίως, με τη δημιουργία ελεύθερης και ακάλυπτης (από άποψη δόμησης) ζώνης, τη διατήρηση του παραλιακού δρόμου ως έχει και της βλάστησης περιμετρικά του υγροτόπου. Επιπροσθέτως, με τη ΜΠΕ που εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. λαμβάνονται μέτρα για τη διασφάλιση της φυσικής λειτουργίας της λεκάνης απορροής της Βρωμολίμνης, διότι ουδεμία εγκατάσταση προβλέπεται στη λεκάνη απορροής, ενώ και η προβλεπόμενη οδός χωροθετείται πλησίον της λίμνης μόνο σε μικρό μήκος, σύμφωνα δε με τη ΜΠΕ η οδός θα είναι μικρού πλάτους, με περιορισμένη και ήπια επιβάρυνση κατά τη θερινή κυρίως περίοδο, η οποία δεν αναμένεται να διαταράξει τη λειτουργία του οικοσυστήματος. Από τα ανωτέρω, σε συνδυασμό και με τους λοιπούς περιβαλλοντικούς όρους που καθορίστηκαν, προκύπτει ότι με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. επιβλήθηκαν, κατ' αρχήν, ειδικοί περιβαλλοντικοί όροι και ελήφθησαν τα ενδεικνυόμενα μέτρα, κατά την έννοια και τον σκοπό του άρθρου 3 παρ. 4 του από 12.6.2012 π.δ. για την προστασία του υγροτόπου της Βρωμολίμνης. Συνεπώς, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

21. Επειδή, προβάλλεται ότι η πολεοδομική μελέτη που εγκρίνεται με την προσβαλλόμενη αντίκειται ρητώς στο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού

και Αειφόρου Ανάπτυξης των Ιονίων Νήσων που εγκρίθηκε με την απόφαση 48976/2004 της Υπουργού Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. (Β' 56/2004), κατ' ακολουθίαν δε και στο άρθρο 24 παρ. 2 του Συντάγματος, διότι, κατά την αιτούσα, το ως άνω χωροταξικό σχέδιο εξαιρεί στον χάρτη Π3, δηλαδή από τις ζώνες ανάπτυξης, την περιοχή του Ερημίτη. Ανεξαρτήτως, όμως, του ότι η πολεοδομική μελέτη που εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι σύμφωνη προς τις προβλέψεις του από 12.11.2013 π.δ., με το οποίο εγκρίθηκε το ΕΣΧΑΔΑ του ακινήτου και χωροθετήθηκε η ζώνη ανάπτυξης του τουριστικού παραθεριστικού χωριού (βλ. άρθρο 1 του ανωτέρω π.δ.), πάντως, από τα στοιχεία του φακέλου και τα στοιχεία που προσκόμισε η αιτούσα δεν προκύπτει αντίθεση των επιτρεπομένων με την κ.υ.α. χρήσεων στις προβλέψεις και κατευθύνσεις του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Εξάλλου, όπως έγινε δεκτό με την απόφαση 3874/2014 της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, το ΕΣΧΑΔΑ εναρμονίζεται με τους στόχους και τις κατευθύνσεις του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού Ιονίων Νήσων, όπως οι στόχοι αυτοί αποτυπώνονται κατά τρόπο σαφή στο κείμενό του. Συνεπώς, ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

22. Επειδή, προβάλλεται ότι η πολεοδομική μελέτη που εγκρίνεται με την προσβαλλόμενη προβλέπει τη δόμηση ξενοδοχείου στην περιοχή του πρώην Ναυτικού Οχυρού του Ερημίτη, ενώ δεν έχει εκδοθεί η σχετική πράξη χαρακτηρισμού του αρμόδιου Δασάρχη κατά το άρθρο 14 του ν. 998/1979 και κατά τούτο η προσβαλλόμενη αντίκειται στον νόμο. Ειδικότερα, η αιτούσα Περιφέρεια ισχυρίζεται ότι με την απόφαση ΔΔ/2912/23.10.1990 του Νομάρχη Κέρκυρας (Δ' 643) κηρύχθηκε ως αναδασωτέα έκταση εμβαδού 300 στρ. στην οποία περιλαμβάνεται και η επίμαχη περιοχή (σημερινό Ναυτικό Οχυρό) στο σύνολό της. Στη συνέχεια με την ΔΔ/1549/22.8.2002 απόφαση της Γενικής Γραμματέως Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (Δ' 807) τροποποιήθηκε η νομαρχιακή απόφαση και ήρθη εν μέρει η κήρυξη της αναδάσωσης για τμήματα της έκτασης συνολικού εμβαδού 131.145 στρ., σύμφωνα δε με την εισηγητική έκθεση, λόγος της εν μέρει άρσης της αναδάσωσης ήταν το γεγονός ότι η κήρυξη της αναδάσωσης ήταν αντίθετη σε άλλη, προγενέστερη, οριστική και τελεσιδική πράξη χαρακτηρισμού (υπ' αριθμ. ΔΔ/2143/1.6.1983). Κατά την αιτούσα, εκ παραδρομής περιελήφθη στην άρση της αναδάσωσης και το ακίνητο του Ναυτικού Οχυρού, διότι δεν υπήρχε για το ακίνητο αυτό πράξη χαρακτηρισμού. Όπως, όμως, προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου που προαναφέρθηκαν, με την 13830/6615/23.7.2015 πράξη της Διεύθυνσης Δασών Κέρκυρας η έκταση εμβαδού 12.560,51 τ.μ. στη θέση «Αρταβάνη» που αποτελεί την έκταση του πρώην Ναυτικού Οχυρού, χαρακτηρίστηκε ως μη δασική, το γεγονός δε ότι η πράξη χαρακτηρισμού δεν έχει «τελεσιδικήσει» διότι έχουν ασκηθεί αντιρρήσεις, όπως ισχυρίζεται η αιτούσα, δεν ασκεί επιρροή, αφού η πράξη αυτή παράγει τα έννομα αποτελέσματά της. Επομένως, και με δεδομένο ότι κατά γενική αρχή του δικαίου ούτε η νομιμότητα της ανωτέρω πράξης χαρακτηρισμού ούτε η πράξη άρσης της αναδάσωσης μπορούν κατ' αρχήν, λόγω του ατομικού τους χαρακτήρα, να ελεγχθούν παρεμπιπτόντως, ο λόγος αυτός ακυρώσεως, με τον οποίο καθ' ερμηνεία του δικογράφου προβάλλεται ότι

η προσβαλλόμενη είναι ακυρωτέα, διότι εντάσσει δασική ή αναδασωτέα έκταση σε πολεοδομούμενη περιοχή τουριστικού παραθεριστικού χωριού, πρέπει να απορριφθεί.

23. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη κ.υ.α. πάσχει από έλλειψη σαφούς και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας, διότι η εγκριθείσα ΜΠΕ δεν εκτιμά ορθώς τις επιπτώσεις στο περιβάλλον από τις υδρογεωτρήσεις σε απόσταση 60 μ. από τη Βρωμολίμνη, αλλά και στον υπόγειο υδροφορέα, διότι η πιθανή εκμετάλλευση του υδατικού δυναμικού μπορεί να επιβαρύνει την ποιότητα των υδρογεωτρήσεων του Δήμου Κέρκυρας. Η αυτή ως άνω πλημμέλεια προβάλλεται και διότι δεν υφίσταται υδρογεωλογική μελέτη εφαρμογής για τις υπό ανόρυξη υδρογεωτρήσεις, ώστε να μπορούν να εκτιμηθούν σωστά οι υδρογεωλογικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις στην υφαλμύρυνση των υπόγειων υδάτων και στη Βρωμολίμνη. Όπως ήδη εκτέθηκε, στον τελικό σχεδιασμό του έργου που αδειοδοτήθηκε από περιβαλλοντική άποψη με το άρθρο 3 της κ.υ.α. δεν προβλέπονται υδρογεωτρήσεις, αλλά η παραγωγή νερού ύδρευσης από μονάδα αφαλάτωσης με την απευθείας λήψη θαλασσινού νερού (πρβλ. άρθρο 3 παρ. Δ.4.ηα και Δ.4.ηβ της προσβαλλομένης), η αντικατάσταση δε των υδρογεωτρήσεων τροφοδοσίας της μονάδας αφαλάτωσης εισήχθη στον σχεδιασμό του έργου κατά το στάδιο της διαβούλευσης επί της ΜΠΕ, με βάση το 6518/3242/3.4.2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Υδάτων Ιονίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου. Συνεπώς, οι ανωτέρω λόγοι ακυρώσεως στηρίζονται σε εσφαλμένη προϋπόθεση και πρέπει να απορριφθούν.

24. Επειδή, περαιτέρω προβάλλεται ότι η προσβαλλομένη πάσχει από έλλειψη σαφούς και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας, αφενός, διότι η ΜΠΕ του έργου δεν εκτιμά ορθώς τις επιπτώσεις στο περιβάλλον από τη διαχείριση του αλμολύματος το οποίο απορρίπτεται σε μικρή απόσταση από τα λιβάδια Ποσειδωνίας, αν και τα θαλάσσια ρεύματα είναι κυρίως βόρειας διεύθυνσης και, αφετέρου, διότι με το οικ.35848/14815/17.4.2015 έγγραφο της ΔΙΠΕΧΩΣ της αιτούσας Περιφέρειας είχε προταθεί το σημείο εκβολής του αγωγού να απομακρυνθεί περαιτέρω από τον λειμώνα της Ποσειδωνίας της περιοχής. Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι για τη διάχυση της άλμης εκπονήθηκε ειδική μελέτη (Νοεμβρίου 2014), στην οποία περιγράφονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά της εγκατάστασης αφαλάτωσης, οι παράμετροι σχεδιασμού (βυθομετρικά στοιχεία, ποιότητα θαλάσσιων υδάτων, οικολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης, θαλάσσια κυκλοφορία), τα χαρακτηριστικά και η θέση απόρριψης της άλμης (επιλογή θέσης, επιλογή βάθους απόρριψης της άλμης, τεχνικά χαρακτηριστικά και θέση διαχυτήρα κ.ά.) και, τέλος, στην εν λόγω μελέτη γίνεται μαθηματική προσομοίωση διάχυσης της άλμης και αξιολογούνται τα αποτελέσματά της. Στα συμπεράσματα της μελέτης εκτίθεται ότι η απόρριψη της άλμης δεν θα προκαλέσει υποβάθμιση στο θαλάσσιο περιβάλλον της περιοχής και ότι δεν θα επηρεασθούν ουσιαστικά οι εκτάσεις με λιβάδια Ποσειδωνίας. Εξάλλου, η Διοίκηση στο έγγραφο των απόψεων εκθέτει ότι μετά από ειδική «μελέτη διάχυσης άλμης εγκατάστασης αφαλάτωσης», η οποία περιλαμβάνεται στη ΜΠΕ, επελέγη θέση που εξασφαλίζει την αποτροπή κάθε επίδρασης στην Ποσειδωνία, λόγω της επαρκούς απόστασής της και κυρίως με την αξιοποίηση της απότομης αλλαγής

βάθους στο απόκρημνο υποθαλάσσιο πρανές, ώστε να επιτυγχάνεται ταχεία διάλυση της άλμης στο θαλασσινό νερό και αποτροπή διάχυσής της προς τα ρηχότερα νερά των λιβαδιών Ποσειδωνίας. Συνεπώς, εφόσον στη ΜΠΕ εξετάσθηκαν, με βάση μάλιστα ειδική μελέτη, οι θέσεις απόρριψης της άλμης και η καταλληλότητα των θέσεων αυτών αξιολογήθηκε στη συνέχεια πλήρως από τη Διοίκηση στο στάδιο έγκρισης της ΜΠΕ, η προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη ως προς το ζήτημα αυτό, ο δε περί του αντιθέτου λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

25. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πάσχει από έλλειψη σαφούς και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας, διότι η ΜΠΕ δεν εκτιμά ορθώς τις επιπτώσεις στο περιβάλλον λόγω κατασκευής πυκνού οδικού δικτύου εντός της δασικής έκτασης στη ζώνη II. Ειδικότερα, η αιτούσα Περιφέρεια επικαλείται το οικ.35848/14815/17.4.2015 έγγραφο της ΔΙΠΕΧΩΣ στο οποίο αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι η προτεινόμενη χάραξη του οδικού δικτύου εντός του τμήματος της Ζώνης II (δασική βλάστηση) μεταξύ των οικιστικών ενοτήτων Z1-B και Z1-A χαρακτηρίζεται από υψηλή παρέμβαση στα δασικά οικοσυστήματα και μεγάλη κατάτμηση της συνέχειας και ακεραιότητάς τους, ότι η μαιανδρικής μορφής χάραξη του άξονα ΑΧ-1_13 εντός της αναδασωτέας έκτασης επιφέρει τις μέγιστες μη αναστρέψιμες επιπτώσεις και ότι τόσο ο άξονας που οδηγεί στη λιμενική εγκατάσταση όσο και η τελευταία πρέπει να καταργηθούν και να χωροθετηθούν σε άλλη θέση. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου (ΜΠΕ, εισήγηση για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων, πολεοδομική μελέτη κ.ά.), το συμπληρωματικό οδικό δίκτυο που περιλαμβάνεται στο έργο αποτελείται από τις απαραίτητες οδούς για την πρόσβαση στην παραλιακή περιοχή του ακινήτου, στην τουριστική λιμενική εγκατάσταση και στα επιμέρους οικοδομικά τετράγωνα και οικιστικά συγκροτήματα του έργου, η οδική δε σύνδεση προβλέπεται ρητώς στο από 12.11.2013 π.δ. έγκρισης του ΕΣΧΑΔΑ (άρθρο 2 παρ. 2 περ. β υποπερ. ββ'). Εξάλλου, η εσωτερική οδοποιία του έργου περιγράφεται αναλυτικά στη ΜΠΕ (σελ. 151 επόμε.), το συνολικό της μήκος είναι περίπου 5 χιλ. και η δασική έκταση που καταλαμβάνεται αντιστοιχεί στο 6,1% της συνολικής, δηλαδή 15,8 από τα 258 στρέμματα δασικής έκτασης του ακινήτου, οι δε λόγοι που οδήγησαν στη συγκεκριμένη χάραξη του οδικού δικτύου συναρτώνται με την τήρηση του φυσικού αναγλύφου, τη δέσμευση από υψομετρικές διαφορές, τη διαφύλαξη πυκνής βλάστησης κ.ά. Σύμφωνα με την εκτίμηση της ΜΠΕ (σελ. 406-407) δεν επέρχεται κατάτμηση των δασικών οικοσυστημάτων και οι επιπτώσεις εντός της δασικής έκτασης, μετά τα έργα αναβάθμισης, κρίνονται θετικές, διότι αυξάνεται η αντιπυρική προστασία του δασικού οικοσυστήματος και ευνοείται η τάση εξέλιξης των υφισταμένων ειδών. Επίσης, προτείνονται μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων (σελ. 460 επόμε.). Περαιτέρω, οι δασικές υπηρεσίες γνωμοδότησαν θετικά για την έγκριση της ΜΠΕ και έθεσαν όρους για την προστασία των δασικών εκτάσεων, προκειμένου να αναπληρωθεί η βλάστηση που θα θιγεί, οι όροι δε αυτοί περιελήφθησαν στην προσβαλλόμενη κ.υ.α. (βλ. άρθρο 3 παρ. ΣΤ). Τέλος, από τα σχετικά διαγράμματα της προσβαλλόμενης κ.υ.α. και συγκεκριμένα το ρυμοτομικό σχέδιο (πινακίδες 1 και 2) δεν

προκύπτει ότι με την προσβαλλομένη εγκρίνεται αναιτιολόγητα πυκνό οδικό δίκτυο λόγω των ελλείψεων της ΜΠΕ, όπως ισχυρίζεται η αιτούσα. Συνεπώς, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

26. Επειδή, προβάλλεται ακόμη ότι η ΜΠΕ αντίκειται στην οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα (2000/60/ΕΚ), διότι δεν λαμβάνει υπόψη το σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής υδατικού διαμερίσματος Ηπείρου, αν και η χωροθέτηση, η έκταση και ο τύπος της εγκατάστασης της λιμενικής υποδομής εξυπηρέτησης των τουριστικών σκαφών αναψυχής θα έχουν σημαντικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στα παράκτια και θαλάσσια ύδατα και στον προστατευόμενο υγρότοπο της Βρωμολίμνης, λόγω των αλλαγών που θα επέλθουν στα υδρομορφολογικά και βιολογικά στοιχεία, όπως ορίζονται στην οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα (2000/60/ΕΚ). Κατά την αιτούσα, στο σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής υδατικού διαμερίσματος Ηπείρου (GR 05) έχει προσδιορισθεί ένα παράκτιο υδάτινο σώμα που χαρακτηρίζεται ότι βρίσκεται σε υψηλή οικολογική κατάσταση και άγνωστη χημική κατάσταση, οι μεγάλης δε έντασης παρεμβάσεις θα επιφέρουν αλλαγές στα υδρομορφολογικά στοιχεία (μορφολογικές συνθήκες, βάθος, δομή και υπόστρωμα ακτής) καθώς και στα βιολογικά ποιοτικά στοιχεία (σύνθεση και αφθονία υδατικής χλωρίδας και βενθικών ασπονδύλων) λόγω της εκβάθυνσης σε όλη την επιφάνεια της λιμενολεκάνης και των λοιπών κατασκευών (προστατευτικά κρηπιδώματα κ.ά.) με επιπτώσεις στην οικολογική και χημική κατάσταση των παράκτιων υδάτων τόσο της άμεσης περιοχής παρέμβασης όσο και της ευρύτερης περιοχής. Ως προς τη λήψη υπόψη του σχεδίου διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου (απόφαση Εθνικής Επιτροπής Υδάτων 1005/2013, Β΄ 2292), στην εγκριθείσα ΜΠΕ (σελ. 59) αναφέρεται ότι για την Δ.Ε. Κασσωπαίων δεν υπάρχουν συγκεκριμένες ρυθμίσεις ή προτάσεις που να προκύπτουν από συγκεκριμένα σχέδια διαχείρισης, όπως το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων, το Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου και ο Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων των Ιονίων Νήσων, τα παραπάνω δε σχέδια περιορίζονται σε γενικά συμπεράσματα και κατευθύνσεις για το σύνολο του νησιού. Επίσης, στη ΜΠΕ (σελ. 302-303) περιγράφονται οι υφιστάμενες πιέσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον της περιοχής, αλλά και η ποιότητα των θαλάσσιων υδάτων και ιζημάτων στην ευρύτερη περιοχή και στην περιοχή του έργου (σελ. 268 επόμε.) και προτείνονται μέτρα για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο θαλάσσιο περιβάλλον (σελ. 463 επόμε.). Περαιτέρω, από τον φάκελο προκύπτει ότι κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης κ.υ.α. ελήφθησαν υπόψη οι μελέτες που εκπονήθηκαν (ΜΠΕ, ακτομηχανική μελέτη, ειδικές μελέτες για τα λιβάδια Ποσειδωνίας και τη διάχυση της άλμης) για την κατάσταση των εσωτερικών υδάτων, κατά την έννοια της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και του ν. 3199/2003, αλλά και των θαλάσσιων υδάτων καθώς και ότι εκτιμήθηκαν οι επιπτώσεις του έργου, ιδίως της λιμενικής εγκατάστασης, στα χερσαία και θαλάσσια οικοσυστήματα, από την αξιολόγηση δε των σχετικών μελετών δεν προέκυψε αντίθεση του έργου στο σχέδιο διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου ή

στην οδηγία 2000/60/ΕΚ. Επομένως, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλονται τα αντίθετα, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

27. Επειδή, με το από 18.1.2017 υπόμνημα της αιτούσας, το οποίο κατατέθηκε μετά τη συζήτηση και εντός της χορηγηθείσας από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου προθεσμίας, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι ακυρωτέα, διότι, και υπό την εκδοχή που υποστηρίζουν οι παρεμβαίνουσες ως προς τη χωροθέτηση των μονάδων αφαλάτωσης και επεξεργασίας λυμάτων στη ζώνη ΖΙ-Γ σε απόσταση μεγαλύτερη των 600 μ. από την Βρωμολίμνη και όχι πλησίον του υγροτόπου, η προσβαλλόμενη κ.υ.α. είναι παράνομη, καθόσον επιτρέπει την κατασκευή τους χωρίς τις αναγκαίες ΜΠΕ και δίχως εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων τις οποίες προκαλούν. Ανεξαρτήτως, όμως, του ότι η θέση των ανωτέρω εγκαταστάσεων στη ζώνη ΖΙ-Γ καθορίσθηκε κατ' αποδοχήν επισημάνσεων της ΔΙΠΕΧΩΣ της αιτούσας Περιφέρειας και της ΔΙΠΑ ως προς τη νομιμότητα της αρχικής χωροθέτησής τους πλησίον της Βρωμολίμνης και του ότι, στη συνέχεια αξιολογήθηκαν οι επιπτώσεις της κατασκευής και λειτουργίας τους στο περιβάλλον (βλ. την οικ. 154451/22.12.2015 εισήγηση της Γενικής Διευθύντριας Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ) και τέθηκαν περιβαλλοντικοί όροι που διέπουν την κατασκευή και λειτουργία τους (βλ. άρθρο 3 παρ. Α.1, Β.2, Δ.2.β, Δ.3.ζ κ.ά. της προσβαλλόμενης κ.υ.α., καθώς και τεχνική περιγραφή στην εγκριθείσα ΜΠΕ), οι ανωτέρω λόγοι ακυρώσεως είναι απορριπτέοι, προεχόντως ως απαράδεκτοι, δεδομένου ότι προβάλλονται το πρώτον με υπόμνημα μετά τη συζήτηση της υπόθεσης (ΣτΕ 3724/2014 Ολ., 668/2012 Ολ., 2232/1999 Ολ., 4025/1998 Ολ.).

28. Επειδή, μη προβαλλομένου, με το κύριο ή το πρόσθετο δικόγραφο, άλλου αυτοτελούς λόγου ακυρώσεως, η κρινομένη αίτηση πρέπει να απορριφθεί και να γίνουν δεκτές οι παρεμβάσεις.